

06

YURT
HABERLERİ
104 ülkeye
pul biber ihraç
ediyoruz

17

DIŞ
HABERLER
Davos'ta
gündem küresel
resesyon
beklentisi

Kurucusu / NEZİH DEMİRKENT

EKONOMİ POLİTİKA

DÜNYA

17 OCAK 2023 • Salı

DOLAR

TCMB Satış
18.8019Serbest Piyasa
18.7915

EURO

TCMB Satış
20.3529Serbest Piyasa
20.3434

€/ \$

Parite
1.0825

TLREF

Gecelik
9,49

BORSA

BIST 100
5.207,67

ALTIN

İAB-Dolar/Ons
1.916,47TL/Gram
1.157,89

PETROL

Brent/varil\$
84,68Hazine ilk kez 'yeşil
tahvil' ihracı yapacak

Hazine, yılın ilk çeyreğinde yeşil tahvil ihracı yapacak. Ocak ayı sonunda çalışmalarına başlanacak olan ihracın ilk çeyrekte gerçekleştirilmesi hedefleniyor. Yeşil tahvil ihracı için Hazine, Londra ve New York'ta roadshow planlıyor. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, dün 2022 yılını değerlendirdiği 2023 hedeflerini paylaştığı toplantıda, 10 tonluk ikinci Darphane Altın Sertifikası ihracı yapıldığını da belirtti. **s09**

Tahsilat krizi, tasfiye
tabela değişimi ve
konkordatoya yöneltti

Eskişehir Sanayi Odası (ESO) Yönetim Kurulu Başkanı Celalettin Kesikbaş, 2022'de yaşanan tahsilat krizlerinin şirketleri 'tasfiye', 'tabela değiştirme' ya da 'konkordato'ya yönelttiğini söyledi. ESO tarafından yapılan Güncel Ekonomik Beklenti Anketi'nin firmaların en büyük sorununun 'finansman' olduğunu ortaya koyduğunu anlatan Celalettin Kesikbaş, Eskişehir sanayi kuruluşları açısından 2022'nin 'çetin' geçtiğini söyledi. **Levent AKBAY s14**

2022 YILI BÜTÇE
GERÇEKLEŞMELERİ
(MİLYAR TL)

	Aralık	Ocak-Aralık
Bütçe Giderleri	373,8	2.941,4
Faiz Dışı Giderler	355,6	2.630,5
Bütçe Gelirleri	255,2	2.802,4
Vergi Gelirleri	211,5	2.353,3
Bütçe Dengesi	-118,6	-139,1
Faiz Dışı Denge	-100,4	171,8

2022 bütçe açığı
139 milyar TL

Merkezi yönetim bütçesi, 2022 yılında özellikle vergi gelirleri cephesinde kaydedilen rekor gelir artışının etkisiyle, kamu mali yönetimi açısından son yılların en iyi performansını ortaya koydu. Bütçe açığı, başlangıç hedefleri ve Orta Vadeli Program (OVP) tahminlerinin de oldukça altında çıkarken, bütçede üç yıl aradan sonra ve yüksek tutarda faiz dışı fazla elde edildi. OVP'de 278,4 milyar lira öngörülen 2022 yılı bütçe açığı 139,1 milyar lirada kaldı. Açık önceki yıla göre yüzde 31 küçüldü. **Naki BAKIR s04**

Fransız
ödeme şirketi
Türk Lidio ile
ortaklık yaptı

Türkiye e-ticaret pazarı 2021'i yüzde 75 büyümeye ile kapattı. Bu büyümeye dünyanın en önemli ödeme hizmetleri şirketlerinden Fransız Worldline'in da dikkatini çekti. Worldline, Türk şirketi Lidio Ödeme Sistemleri ile ortaklık kurdu. **Kerim ÜLKER s05**

Siber
saldırlara
karşı
sigorta

Siber saldırıların sayısındaki çarpıcı artış, şirketler için siber sigortayı öne çıkarıyor. Son üç yıl içinde hastanelerin yüzde 90'ından fazlası siber saldırıların özellikle fidye yazılımlarının kurbanı oldu. **Emel Yiğit s15**

Anadolu'da
muazzam bir
yatırım iştahı var

TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, küresel risklerin arttığı bir dönemde Türkiye ekonomisinin iki önemli özelliğine atıfta bulunuyor. Esnek, krizler karşısında bağımsızlık sistemi güçlü Türk iş dünyası ve Anadolu'daki üretim gücü...

Özlem ERMİŞ BEYHAN

Anadolu'da iş insanlarının büyük bir yatırım arzusu içinde olduğunu gördüklerini söyleyen TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, "Anadolu'da tüm imkansızlıklara, resesyon beklentilerine rağmen muazzam bir yatırım yapma isteği var, potansiyelimiz çok yüksek. İş insanlarımız her zorluğa karşı üretimin peşinde" dedi. Sönmez, iş dünyasının finansman sorununa da daha uzun vadeli bakılması gerektiğini belirterek, "Bir yatırımın karar aşamasından tamamlanmasına kadar geçen süre ortalama 2 yıl. Oysa siz 6 ay sonra kredinin geri ödemesini başlatıyorsunuz. Kredi skalasını üretim odaklı şekilde geliştirmeliyiz" dedi. **s11**

**KREDİYE
ERİŞİMDE
SORUN
YAŞAYANLARIN
ORANI % 90**

TÜRKONFED her çeyrek düzenli olarak iş dünyasının nabzını ölçüyor. Süleyman Sönmez, son anket sonuçlarını şöyle değerlendirdi: "Üyelerin yüzde 84'ü 2022 genelinde finansmana erişim sorunları yaşadığını belirtti. Yüzde 77'si finansal risklerin artacağını düşünüyor. Krediye erişimde sorun yaşayanların oranı yüzde 90."

Toptancılar ve
şeker üreticileri de
fiyat sabitleyecek

Hükümetin enflasyonla mücadele çağrısının ardından fiyat sabitleyen market, kurum, birlik ve sektörlerin sayısı artarak devam ediyor. 42 meslek grubunun faaliyet gösterdiği İSTOÇ ve 33 şeker fabrikasının bulunduğu PANŞEK de sabit fiyat uygulaması başlattıklarını söyledi.

İSTOÇDER Başkanı Ahmet Acar, şubat sonuna kadar toptancıların fiyatlarını sabitleyeceklerini açıkladı. Acar, kentin ihracatının 3'te birinin burada gerçekleştiğini kaydederek, hırdavat,

züccaciye, otomotiv ve kırtasiye olmak üzere 42 meslek grubunun burada faaliyet gösterdiğini aktardı.

PANŞEK ise 1 Eylül'e kadar şekerin fabrika çıkış fiyatında "sabit fiyat" uygulaması başlattıklarını duyurarak "Şeker üreticileri olarak, 1 Eylül'e kadar şeker fabrika çıkış fiyatlarında, halihazırdaki fiyatları esas alarak sabit fiyat uygulaması başlatacağımızı duyuruyor, bunun perakende fiyatlarına da olumlu yansıtacağımızı düşünüyoruz" açıklamasını yaptı. **s18**

Karton ambalajcılar
100 milyar dolarlık
ABD pazarına
odaklanacak

İngiltere ve Almanya başta olmak üzere 50'den fazla ülkeye ürün veren kağıt karton ambalaj sektörü, odağını ABD'ye çevirdi. ABD'yi en büyük ithalatçı olarak değerlendiren Karton Sanayicileri Derneği (KASAD) Yönetim Kurulu Başkanı Alican Duran, 100 milyar doları bulan bu pazardan pay almak istediklerini söyledi. Duran, "Yüzde 1 pay almak büyük hacim olur" dedi. **s13**

2023-2027 ortalama petrol
tahmini 90 dolar

Uluslararası 13 bin enerji uzmanının katıldığı araştırmanın sonucu açıklandı: Brent petrol fiyatları önümüzdeki 5 yıl 90 dolar ortalamasında seyredecek. 2023'te fiyatların ortalama 87 dolar olması bekleniyor. **s16**

**EN ZENGİN
YÜZDE 1
42 TRİLYON
DOLARLIK
GELİRİN 3'TE
2'SİNE SAHİP s17**

ISSN 1301-9090

9 771301 909002

sürdürülebilirlik

AKDENİZ'E KİŞİ BAŞINA
YILDA 1 KG PLASTİK
KARIŞTIRIYORUZALİBEYKÖY
BARAJI'NDA SULAR
ÇEKİLİYOR s20

Prof. Dr. Funda
BAŞARAN
YAVAŞLAR

Şirket kazançlarının vergilendirilmesi - Dünya ve Türkiye

Türkiye'de yüzde 20 olan kurumlar vergisi (KV) oranı, daha pandemi öncesinde getirilen geçici maddelerle 2018'den itibaren önce yüzde 22'ye, 2021 için yüzde 25'e, 2022 için ise yüzde 23'e çıkartıldı. Bu değişikliğin somut neticesi 2022'de elde edilmiş; Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre, 2022 Ocak-Kasım ayı bakımından ülkemizde -saptanabildiği kadarıyla- ilk defa KV'den elde edilen gelir, gelir vergisinden elde edilen geliri geçtiği gibi ithalde alınan KDV'nin ardından ikinci sıraya yerleşmiştir.

Buna karşılık dünyadaki eğilim tam tersi yöndedir. OECD'nin 117 ülkede yaptığı araştırmaya göre, 2000 ve 2022 yılları arasında KV oranı 97 ülkede azalmış, 14 ülkede değişmemiş ve sadece altı ülkede artmıştır. Bunlardan biri de Türkiye'dir. 117 ülkede KV oranı ortalama yüzde 28,1'den yüzde 20'ye inerken, Türkiye'de yüzde 3 yükselmiştir.

Geçtiğimiz yıl yasal KV oranları bakımından OECD ortalaması yüzde 21,48'di ve Türkiye 38 OECD ülkesi arasında 23'üncü sıradaydı. Listenin başında, İsviçre (yüzde 8,5 [merkezi idare]) ve Macaristan (yüzde 9) bulunmaktaydı. Efektif KV oranları bakımından ise 2021 yılı rakamlarına göre, Türkiye 104 ülke arasında 52'nciyken, Batı Avrupa'ya kadar soldaki hemen tüm ülkeler ile Norveç hariç nordik ülkelerin üstündeydi.

Türkiye iş yapılması en kolay 33'üncü ülke

İş hayatının durumuna gelince, Dünya Bankası'nın 2021 İş Yapma Kolaylığı sıralamasında Türkiye 190 ülke arasında iş yapılması en kolay 33'üncü; TMF Grup'un vergiyi de esas alarak hazırladığı 2022 Küresel İş Karmaşıklığı Endeksi'nde ise 77 ülke arasında iş yapılması en zor yedinci ülke oldu. Gerekçe olarak; "mevzuatın sürekli değiştirilmesi, değişikliklere uyum sağlamak için mükelleflere verilen sürenin kısa olması, değişikliklerin asgari bilgi ve rehberlik ile uygulamaya konması" gösterildi. Türkiye'nin yedinciliği hak edip etmediği ayrı bir konu, ancak bu eleştirilere katılmayacak mükellef şirket sayısının az olmayacağı düşüncesindeyim.

Birbiri ardına açıklanan uluslararası raporlar, belirsiz, eşsiz ve çalkantılı bir 10 yıl için uyarmakta, özellikle gelecek iki yılın çok zor geçeceğini belirtmektedirler.

Hükümetler enerji dönüşümünü sağlamalı

Dünya Ekonomi Forumu'nun 2023 Küresel Risk Raporu'na göre, hükümetler, üstelik jeopolitik açıdan çok daha istikrarsız bir dünyada, bir yandan kamu borçlarını artırmaksızın vatandaşlarını hayat pahalılığının sonuçlarından korurken, bir yandan da enerji dönüşümünü sağlamak zorundalar. Büyük ekonomik güçler arasında artan çatışmalar ve devletlerin piyasalara müdahalesiyle, ekonomik savaşlar artık bir "kural" haline gelecek.

Böyle bir ortamda Türkiye ne yapmalı?

Jeopolitik konumunun bilincinde, yatırım ve üretimi etkin şekilde destekleyen, küresel rekabette şirketlerimizin yanında duran bir KV sistemine sahip olmalı. Bu, şirketlerin toplam vergi yüküne adil şekilde katılmamaları anlamına gelmez. Ancak, bir ülkenin refaha giden yolda, güçlü ve rekabetçi şirketlere sahip olması şart... Küresel refah endekslerinde üstte yer alan ülkelerin, vergi ve iş yapma kolaylığı ile ilgili listelerde de üst sıralarda olması tesadüf değil.

Genel seçimler sürecine girilirken, tüm ilgili taraflar kurumlar vergisinde ivedi reform konusunda ciddi çalışmalar yürütmeli. Bütüncül ve sistematik bir bakış açısıyla hazırlanacak değişiklikler hayata geçirilene kadar, küçük adımlar önemli. Bunlardan biri de dağıtılmayan KV kazançlarının -zorunlu yasal yedek akçe dışında kalan kısmı- üzerindeki efektif KV oranının tam mükellef şirketlerde azaltılmasıdır. Uluslararası gelişmeler, yüzde 15'e kadar yolu açmıştır.

avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 5,03 artış ve balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 5,37 artış gerçekleşti.

En yüksek artış yüzde 309,17 ile turuncgillerde

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar, yüzde 82,94 ile lifli bitkiler ve yüzde 91,54 ile koyun ve keçi ile bunla-

rın işlenmemiş süt ve yapağaları oldu. Yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise yüzde 309,17 ile turuncgiller ve yüzde 191,66 ile sebze ve kavun, karpuz, kök ve yumrular oldu. Bir önceki aya göre azalış gösteren alt gruplar, yüzde 2,64 ile sebze ve kavun, karpuz, kök ve yumrular ve yüzde 1,56 ile pirinç hariç tahıl, baklagil ve yağlı tohumlar oldu.

Tarım ÜFE yıllık yüzde 151,03 arttı

TÜİK, Aralık 2022'ye ilişkin tarım ürünleri üretici fiyat endeksi verilerini açıkladı. Buna göre; Tarım-ÜFE'de, Aralık 2022'de bir önceki aya göre yüzde 4,82, Aralık 2021'e göre yüzde 151,03 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 132,18 artış gerçekleşti. Sektörlerde bir önceki aya göre; ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 3,45 azalış, tarım ve

Bu yılın en yatırımcı KİT'i Türkiye Petrolleri olacak

2023 Yılı Yatırım Programı'na göre, kamu iktisadi teşebbüsleri bu yıl 163 milyar 396 milyon 525 bin liralık yatırım yapacak. Doğalgaz yatırımları sayesinde KİT'ler arasında ilk sırada TPAO yer alacak.

KİT yatırımlarının yarısı madencilığe ayrıldı

2023 yılındaki KİT yatırımlarının yüzde 47,6'sını madencilik yatırımları oluşturuyor. Bu yıl içinde madencilik için 77,8 milyar lira, ulaştırma ve haberleşme için 42 milyar lira tutarında KİT yatırımı öngörülürken enerji sektörüne 39,5 milyar liralık yatırım yapılacak. Bunları yaklaşık 3 milyar lirayla imalat ve 906 milyon lirayla tarım sektörlerine yönelik yatırımlar takip edecek.

Kamu iktisadi teşebbüsleri (KİT), bu yıl 163 milyar 396 milyon 525 bin liralık yatırıma imza atacak. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), Sakarya Doğalgaz Sahası geliştirme çalışmaları ile yeni projelerin sondaj faaliyetleri için ayrılan ödenegin de katkısıyla 2023'te en çok yatırım yapacak KİT olacak.

2023 Yılı Yatırım Programı'na göre, 2023 yılında kamu kurumları tarafından yürütülecek 3 bin 546 ana proje olmak üzere, 10 bin 915 projeye toplam 454,2 milyar lira ödenek tahsis edildi. Söz konusu ödenegin 163 milyar 396 milyon 525 bin liralık kısmı KİT yatırımlarına ayrıldı.

TPAO, keşfedilen doğalgazın arama, sondaj ve saha geliştirme çalışmalarına yönelik Sakarya Doğal Gaz Sahası Geliştirme Projesi için ayrılan 55,4 milyar liralık ödenegin de içinde bulunduğu 76,6 milyar liralık yatırım hedefiyle KİT'ler arasında en fazla ödenek tahsis edilen kuruluş oldu. Kuruluş, söz konusu ödenegin 13,5 milyar liralık kısmı ile 19 ilde yeni projelerin sondaj çalışmalarını, 2,1 milyar lirası ile 16 ildeki kuyu tamamlama yatırımlarını gerçekleştirecek.

TCDD ikinci, TEİAŞ üçüncü

Ödenek tahsisinde TCDD Genel Müdürlüğü 28,3 milyar lira ile

ikinci, Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) Genel Müdürlüğü 17,1 milyar lira ile üçüncü, Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ (BOTAŞ) Genel Müdürlüğü 14,3 milyar lira ile dördüncü sırada yer aldı.

TCDD Taşımacılık AŞ Genel Müdürlüğü 8,9 milyar lira, Elektrik Üretim AŞ Genel Müdürlüğü 8 milyar lira, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğü 4,5 milyar lira, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ise 2,4 milyar lira tutarında yatırım yapacak.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü 774,9 milyon liralık, Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii AŞ Genel Müdürlüğü (TÜRASAŞ)

2023 YILINDA KİT YATIRIMLARININ DAĞILIMI

Kuruluşlar	Tutar (bin lira)
BOTAŞ	14.250.000
Çay İşletmeleri	100.000
Devlet Malzeme Ofisi	69.850
DHMI	4.537.000
Et ve Süt Kurumu	100.000
ETİ Maden İşletmeleri	2.410.000
EÜAŞ	8.031.000
Kıyı Emniyeti	331.426
Türkiye Şeker Fabrikaları	343.964
Türkiye Taşkömürü Kurumu	190.000
TİGEM	774.850
TCDD	28.259.335
TCDD Taşımacılık AŞ	8.941.000
TEDAŞ	248.000
TEİAŞ	17.113.000
TEMSAN	30.000
Türkiye Kömür İşletmeleri	235.870
Toprak Mahsulleri Ofisi	218.530
TPAO	76.558.700
TÜRASAŞ	654.000
TOPLAM	163.396.525

654 milyon liralık, Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ Genel Müdürlüğü 343,9 milyon liralık, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü 331,4 milyon liralık, Türkiye Elektrik Dağıtım AŞ Genel Müdürlüğü (TEDAŞ) 248 milyon liralık yatırım gerçekleştirecek.

TÜBİTAK "çığır açıcı teknolojilere" odaklandı

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal, "Hedef 2053 Net Sıfır Emisyon AR-GE ve Yenilik Atılımı" başlattıklarını belirterek, "2053 net sıfır emisyon hedefine yönelik çığır açıcı teknolojilerde farklı zaman boyutlarına ilişkin ülkemizin hedeflerini belirleyeceğiz" dedi.

Türkiye'nin konumu itibarıyla iklim değişikliğinin etkilerinden dünyadaki diğer bölgelere göre yüzde 20 daha fazla etkileneceğinin belirtildiğine işaret eden

Mandal, şöyle konuştu:

"Böyle bir dönemde, ülkemizin iç ve dış tedarik zincirlerinin dayanıklılığını artırarak kendi kendine yeten konuma gelmesi ve bölgesel, küresel tedarik zincirlerindeki yeniden konumlanma fırsatlarını değerlendirmesi önemli. Eylül 2021'de 2053 net sı-

fır emisyon hedefimiz ortaya koyulmuştur. İklim değişikliğiyle mücadele ve uyuma yönelik çözüm bekleyen konuların büyük çoğunluğu bugünün teknolojileri yerine, geleceğin teknolojilerinde yapılacak çalışmalar ve yatırımlarla çözülebilecek konulardır. Yeşil hidrojen ve amonyak, karbon yakalama, yeni nesil nükleer reaktörler, ileri enerji depolama, sentetik biyoloji, dijital tarım, alüminyum ve yeşil kimya dahil pek çok alanda çığır açıcı teknolojilerin geliştirilmesine ihtiyaç var."

Sayı: 13008
17 Ocak 2023

KURUCUSU: **Nezih DEMİRKENT**

DÜNYA Eko Basım Yayın Dağıtım Tic. ve San. A.Ş. adına İmtiyaz Sahibi: **Didem DEMİRKENT**

CEO : **Burcu KÖSEM**

Yayın Koordinatörü:
Ece CEYHUN

Yazı İşleri Müdürleri
Gürhan DEMİRBAŞ (Sorumlu) **Özlem ERMİŞ BEYHAN**, **Jülide YİĞİT TÜRK GÜRDAMAR**

Yönetmen: **Levent AKBAY**

Haber Koordinatörü: **Kerim ÜLKER**

Haber Müdürü: **Süleyman KALYON**

Görsel Yönetmen: **Sertaç BALA**

İstihbarat: **Nurdoğan ARSLAN ERGÜN** Finans: **Birol BOZKURT** Dış haberler: **Emre ERGÜL**
Sigorta/Tarım: **Emel YİĞİT** İhracat: **Fikret ÇENGEL** Otomotiv: **Volkan DEMİRKUŞAK**
Teknoloji: **Kemalettin BULAMACI** Kültür – Sanat / Haftasonu: **Günay DEMİRBAĞ**

Dijital Yayınlar Genel Yayın Yönetmeni: **Tarkan TEMUR**

BÖLGE TEMSİLCİLERİ:

Recep ŞENYURT (Adana), **Kenan SERTALP** (Bursa), **Güneş DOĞDU SOYLU** (Gaziantep)
Yıldız DOĞRUER YEMİŞ (Konya), **Fahriye ŞENYURT** (Mersin), **Belma ÖZGEN** (Kocaeli)

Reklam Grup Başkanı:
Dilek ERKOL

Kurumsal İletişim Müdürü:
Sait RAVANOĞLU

Satış ve Dağıtım Müdürü:
Mustafa DEMİR

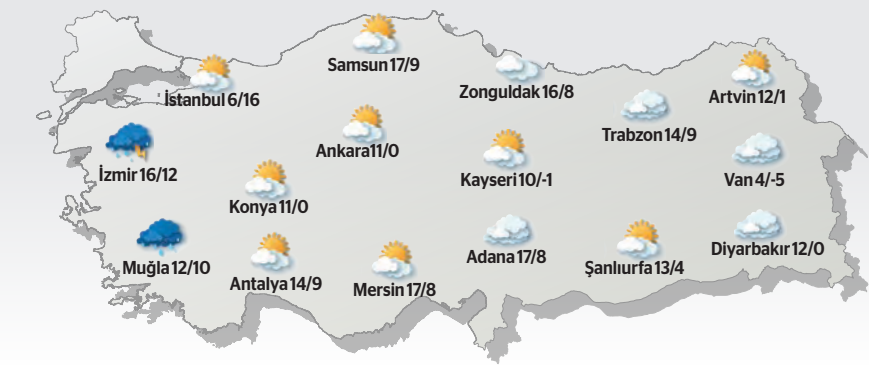
Baskı Sorumlusu: **Kadir BAYSAL**

Abone: **Tolga DEMİRBAŞ**

Online satış sitesi: www.dunyastore.com

Merkez: Eski Büyükdere Cad. No:37 Kat: 4 Maslak İş Merkezi 34485 Sarıyer / İstanbul
Tel: 0(212) 285 10 12/14 **Web:** www.dunya.com **E-posta:** dunya@dunya.com
Baskı: Dünya Eko A.Ş., Tuna Cad. Alkaya Sok. No: 11 Küçükçekmece - İstanbul
Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım A.Ş.

NAMAZ VAKİTLERİ

	İMSAK	GÜNEŞ	ÖĞLE	İKİNDİ	AKŞAM	YATSI
İstanbul	06:49	08:19	13:19	15:46	18:09	19:33
Ankara	06:33	08:01	13:03	15:34	17:56	19:19
İzmir	06:54	08:20	13:26	16:01	18:23	19:44
Bursa	06:48	08:17	13:19	15:48	18:11	19:34
Trabzon	06:06	07:36	12:36	15:04	17:26	18:50
Antalya	06:38	08:02	13:12	15:50	18:12	19:31
Gaziantep	06:11	07:36	12:45	15:23	17:45	19:04

"Altılı masada kriz yok, farklı görüşler var"

DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, katıldığı bir televizyon programında altılı masada kriz olduğuna dair iddialara yanıt verdi. Altılı masanın aday belirleme sürecine değinen Babacan, "Kriz yok ama pek çok konuda farklı görüşler var. Farklı görüşler tabii ki olacak. Herkes kendi görüşünü ortaya koyuyor ve karşılıklı ikna süreci oluyor. Bir ortak noktada buluşuyoruz" dedi. Takım oyununa inandıklarını ifade eden ve kendisini de "golcü" olarak tanımlayan Babacan, takımın bir kaptanı olacağını, buna gelecek haftalarda karar vereceklerini anlattı. Babacan, "Altı genel başkanın birisi aday olursa biraz zaman kazanırız. Olmazsa, bir başka isim üzerinde mutabık kalırız. Dışarıdan gelecek isim de sisteme adapte olur" dedi.

"Kaçak güreşmenin hiçbir bahanesi olamaz"

Şule Yüksel Şenler Vakfı hizmet binası açılış töreninde konuşan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, başörtüsüne anayasal güvence konusunda CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nu eleştirdi. Erdoğan, 400'ün altında bir meclis aritmetiği oluştursa millete gideceklerini söyledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Eyüpsultan'daki Şule Yüksel Şenler Vakfı hizmet binasının açılış töreninde yaptığı konuşmada, kadınların zaten en temel hakkı olan kılık kıyafet özgürlüğü, anayasal güvenceye kavuşturularak eski Türkiye heveslilerinin kursaklarına bir düğüm daha atılacağını söyledi. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun başörtüsüne anayasal güvence konusundaki açıklamalarına atıfta bulunan Erdoğan, "Kalktın söyledin. Sorun yoktu. Hadi madem bunu söyledin, gel bunu anayasal bir zemine oturtalım beraber. Artık bu ülkede böyle bir sorun kalmasın dedik. Arkadaşlarım ziyarete gitmek istediler. Beyefendiler ve hanımefendi ziyareti kabul etmedi" diye konuştu.

Teklifle kadınların haklarını güçlendirerek aile kurumunu korumayı hedeflediklerini söyleyen Erdoğan, sözlerine şöyle devam etti: "Özgürlük kılıfı altında toplumun taşıyıcı sütunu olan aile müessesesinin yok edilmesine asla rıza göstermeyeceğiz. İnsan fitratına aykırı, sapkınlık virüsünün

millet varlığını daha fazla zehirlemesinin önüne set çekmek istiyoruz. Kadınlarımız, aile yapımız ve geleceğimiz adına hayati önemdeki anayasa değişikliği teklifine akıl, nizam ve sorumluluk sahibi hiç kimsenin hiçbir milletvekilimizin hayır demeyeceğine inanıyorum."

"Son günlerde yaşanan kimi tartışmalar, daha düne kadar sosyal medyadan ahkam kesenlerin yan çizmeye başladığını gösteriyor" diyen Erdoğan şöyle konuştu: "Altını çizerek ifade etmek isterim ki böyle bir meselede ipe un serilmesini ne milletimiz ne kadınlarımız affedecektir. Başörtüsü ve aile konusunda kaçak güreşmenin hiçbir bahanesi olamaz. Beklentimiz gerçekleşmez ve 400'ün altında bir meclis aritmetiği oluştursa, bu durumda egemenlik kayıtsız şartsız milletindir demiyor muyuz? Öyleyse millete gideceğiz ve son sözü millet söyleyecek. Kilidi milletimizin iradesi açacak. Gazi meclisimizin ve milletimiz adına görev yapan milletvekillerimizin kadınlarımıza mahcup olacak bir tabloya izin vermeyeceğini ümit ediyoruz."

Mehmet Şimşek'ten açıklama: İtibar etmeyin

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile geçen ay bir tesis açılışında yan yana gelerek kurdele kesen eski Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, hakkında çıkan haberleri yalanladı. Söz konusu fotoğrafa ilişkin "Ben istemedim, ayarlandı", enflasyonla mücadele ile ilgili de "Tsunami geliyor. Böyle enflasyonla mücadele mi olur" dediği iddia edilen eski Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sosyal medya hesabından iddiaları yalanladı. "Çeşitli platformlarda şahsıma atfedilen değerlendirmeler ve haberler kasıtlı ve hayal ürünüdür" diyen Mehmet Şimşek, "Seçim atmosferine girilen şu ortamda aziz milletimizden istihdam, doğrudan şahsımdan duymadığınız hiçbir habere lütfen itibar etmeyiniz" ifadelerini kullandı.

"Türk yatırımlarının artması sevindirici"

Türkiye-Macaristan 8. Dönem Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısı'na katılmak üzere Macaristan'da bulunan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Macaristan Ekonomik Kalkınma Bakanı Marton Nagy ile görüşti. Bakanlıkta gerçekleştirilen toplantıya Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Çetin Ali Dönmez, Türkiye'nin Budapeşte Büyükelçisi Gülşen Karanis Ekşioglu, Macaristan'ın Ankara

Büyükelçisi Viktor Matis ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi (KOSGEB) Başkanı Hasan Basri Kurt katıldı. Macaristan'daki Türk iş insanlarıyla da buluşan Bakan Varank, Macaristan'daki Türk yatırımlarının artmaya devam etmesinin sevindirici olduğunu dile getirerek, görüşmelerinde ticarete karşılın sorunların çözümüne yönelik tedbirlerin üzerinde durulacağını belirtti.

HDP'den AYM'ye yeni başvuru

HDP'ye yönelik kapatma davasındaki gelişmelere dair basın toplantısı düzenleyen HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar, Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) kapatma davasına ilişkin yeni bir başvuruda bulunduklarını belirtti. Sancar, "AYM'ye yaptığımız başvuruda biz bu dava ile ilgili bütün muhakeme işlemlerinin 18 Haziran 2023 seçimleri sonrasına bırakılmasını talep ettik. AYM, bu dava ile ilgili işlemleri durdurmalıdır" dedi.

50-D'liler kadro teklifinden çıktı

TBMM Başkanlığı'na 13 Ocak'ta sunulan kamuda çalışan sözleşmeli personele kadro verilmesini içeren kanun teklifinin görüşmelerine TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda devam ediyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, daha önce çalışmanın kapsamına dahil edilen 50-D'li araştırma görevlilerinin, Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) hazırlayacağı başka bir tasarıya dahil edileceği için 50-D'li araştırma görevlilerinin kamudaki sözleşmeli personelin kadro düzenlemesinden çıkartıldığını duyurdu.

GELENEKSEL VE DİJİTAL MEDYA TEK BİR TIKLA PARMAĞINIZIN UCUNDA!

Ajans Press, markanız hakkında tüm mecralarda yer alan haberleri **yapay zekâ** modülleri ile takip ederek her sabah size toplu haber sunumu yapıyor.

Fransız Worldline, Türk Lidio ile ortaklık yaptı

Dünyanın en büyük ödeme sistemleri şirketlerinden Fransız Worldline, Türk firması Lidio ile ortaklık kararı aldı. 20 bin çalışanı olan Fransız şirket 3.4 milyar euro ciro yaptı.

Perde Arkası

Kerim ÜLKER
kerim.ulker@dunya.com

Pandemi sürecinde Türkiye'de en hızlı büyüyen sektörlerin başında e-ticaret pazarı geliyor. 2017 ile 2020 arasında yıllık yüzde 40'a yakın büyüme sağlayan Türk e-ticaret pazarı 2021 yılını ise yüzde 75 gibi çarpıcı bir büyüme ile kapattı. En son Ticaret Bakanlığı Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi ETBİS tarafından açıklanan 2022 yılının ilk 6 aylık rakamlarına bakıldığında ise Ocak-Haziran döneminde Türkiye'nin e-ticaret hacmi 2021'in aynı dönemine kıyasla yüzde 116 arttı ve 348 milyar lirayı buldu.

Türkiye'de kişi başına düşen e-ticaret harcaması ise yılın ilk yarısında 18-70 yaş nüfusa oranlandığında 4 bin 964 lira oldu. Ödeme yöntemlerinde ise harcamaların yüzde 32'sini yani 113 milyar lira ile havale/EFT ödemeleri, yüzde 2'sini 7,7 milyar lira ile kapıda ödeme, yüzde 66'sını 228 milyar lira ile kartlı işlemler oluşturdu.

Avrupa'da birinci, dünyada 4'üncü büyük

E-ticaretteki bu hızlı büyüme dünyanın en önemli ödeme hizmetleri şirketlerinden Fransız Worldline'ın da dikkatini çek-

ti. Dünyanın 4 büyük ödeme sistemleri şirketlerinden Worldline, Türkiye'de önemli bir ortaklık anlaşmasına imza attı. Worldline, uluslararası e-ticaret işletmelerinin Türk tüketicilere erişmesine yardımcı olmak için Türk şirketi Lidio Ödeme Sistemleri ile ortaklık kurdu.

Dünya devi Worldline'ın resmi internet sitesinden duyurulan ortaklıkla ilgili konuşan Worldline Ticari Hizmetleri Büyüme Başkanı Guillaume Tournand, "Bu yeni çözüm, küresel çevrimiçi işletmelerin hızlı büyüyen pazarlara girmesine yardımcı olmaya yönelik stratejik yaklaşımımızın bir parçası. Brezilya, Çin, Hindistan ve Güney Kore için halihazırda başlatılan çözümleri bu ortaklık ile Türkiye'de de sürdürüyoruz" dedi. Worldline Türkiye Bölgesel Büyüme Başkanı Roman Tazetdinov ise şu yorumu yaptı: "Lidio ile bu stratejik ortaklıktan çok memnunuz. Ortak teklifimiz, mümkün olan en geniş uluslararası dijital tüccar yelpazesinin bu son derece heyecan verici pazara erişmesini ve burada emellerini başarılı bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlamak için en iyi konumda olma-

larını sağlamak için önemli bir yol kat edecek." Worldline çözümlerini Türkiye pazarına sunmaya başladıklarını dile getiren Lidio'nun Kurucu Ortağı ve CEO'su Emre Güzer, "Ortak e-ticaret teklifimiz, müşterilerimize sorunsuz bir çözüm sunmamızı ve maksimum memnuniyet sağlamamızı sağlıyor" diye konuştu.

3.4 milyar euroluk ciro yaptı

1974 yılında kurulan Worldline SA, ödemeler ve işlem hizmetleri endüstrisinde Avrupa'nın en büyük, dünyanın da 4'üncü büyük oyuncusu. 50'den fazla ülkede faaliyet gösteren Fransız dev, 20 binden fazla çalışanı istihdam ediyor. 2021'de 3.4 milyar euro-

luk gelir elde eden, hisseleri Paris Euronext'te işlem gören şirketin CEO'su Gilles Grapinet, 2003 yılında Fransa Başbakanı Jean-Pierre Raffarin'in ekonomik ve mali işler danışmanıydı.

Türk şirketi Lidio ise geçen yıl Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan dijital ödemelere aracılık etmek üzere lisans almıştı. 2011 yılında kurulan Lidio, Mavi, LCW, Mediamarkt, Watsons, Altınbaş ve DeFacto gibi markalarla çalışıyor. 2021 yılında 160 milyon üzerinden işlem ve 35 milyar TL'den fazla yapan Lidio'ya ait Mobilexpress platformunda 54 milyondan fazla kayıtlı kredi kartı yer alıyor. Lidio bu yıl 250 milyon liralık gelir elde etmeyi hedefliyor.

Kiralık konut piyasasında kamu özel sektör uygulaması: Bir öneri

Ülkemizde anayasal hak olarak tanımlanan barınma ihtiyacı; "mülkiyet" esaslı olarak "satın alma eylemine" veya "kira temeline" bağlı bir şekilde karşılanmaktadır. Ancak artan konut fiyatları ortamında satın alma eğilimine bağlı olarak ev sahipliği her geçen gün zorlaşmaktadır. (Önceki yazımda da bunun gerekçelerinden bahsetmiştim.)

Geçtiğimiz dönemde Hükümet tarafından konut sahipliğinin sağlanabilmesi anlamında duyurulan "ilk evim, ilk işyerim kampanyası" ve "yeni evim konut kampanyası", satın alma temelli yaklaşımlar olarak karşımıza çıkmıştır. Amaç eğer kişinin gelirene uygun olarak barınma ihtiyacının karşılanması ise, kiralık mülk piyasası özelinde de farklı senaryoların üzerinde çalışılması gerekmektedir. Buradaki uygun senaryolardan birinin kamu-özel sektör iş birliği modelleri olduğu söylenebilir. Bu sayede üretici, kamu, finansman sağlayıcı ve geliri açısında satın alım yapamayan ya da mevcut yüksek kira giderini karşılamayan hane halkı ortak bir noktada uzlaşabilir.

Tanım olarak bakıldığında, "Kamu Özel Sektör İşbirliği (KÖİ)" bir sözleşmeye dayalı olarak, yatırım ve hizmetlerin, projeye yönelik maliyet, risk ve getirilerinin, kamu ve özel sektör arasında paylaşılması yoluyla gerçekleştirilmesi olarak tanımlanır. Bu yöntemi klasik yöntemlerden ayıran en önemli özellik, bu tip projelerde kamu ve özel firma; yatırım, risk, finansman, sorumluluk ve kar gibi konularda paylaşım içindedir; dolayısıyla tarafların inşaat ve işletme sinerjisi oluşmaktadır.

Kamu ve özel sektörün ortaklığa gitmesinin amacı, iki tarafın da sahip olduğu avantajları ortak bir projede kullanabilmesidir. Her projede tarafların üstleneceği roller farklı olabilir. Bazı ortaklıklarda özel sektör firması hizmetin verilmesinde hâkim rol oynarken, bazen sadece inşaatın yapılması ve finansman sağlanmasında tarafların rolü öne çıkabilir.

Kamusal faaliyetleri gerçekleştirmek üzere, kamu sektörü ile özel sektör arasında kurulan ve uzun vadeli iş birliğini ifade eden KÖİ modeli, kamusal mal veya hizmet tedarikinde en iyi finansal kaynağın, en uygun finansman imkânı ile temin edilmesi ilkesine bağlı olarak birçok şekilde gerçekleştirilmektedir. Bu konuda Gayrimenkul Yatırımcıları Derneği'nin kiralık mülk piyasası özelinde barınma sorununun önlenmesi hususundaki KÖİ modeli önerisinin önemli olduğunu düşünmekteyim.

Kamu özel sektör işbirliği (KÖİ) kapsamında üretilecek konutlar için öncelik üretim maliyetlerinin aşağıya çekilmesi hedeflenmelidir. Bu doğrultuda maliyet unsurlarından biri olan arsa temininin ve altyapı maliyetlerinin kamu tarafından bedelsiz olarak sağlanması planlanmalıdır. Söz konusu modelde kamu idaresi "kira temelli erişilebilir konut" geliştirecek arsanın üst hakkını devrederek süreci başlatmaktadır.

Süreç içerisinde kamunun devam eden sorumlulukları ise, proje sahasının ilgili tüm izin ve imar süreçlerini hazırlamak, proje finans kurgusu içerisinde belirli garantileri sunmak, proje süresince gerekli durumlar için kamu denetimlerini yürütmek ve sözleşme sonunda konutların kamuya devir işlemlerini yapmaktır.

Altyapısı hazır bu arsalarla, özel sektör projenin finansmanını sağlar, konut ve ticari birimleri inşa eder ve tamamlar, sözleşme süresince bakım ve onarımları yapar, kiralamaları ve tahsilatları gerçekleştirir, yatırımın büyüklüğüne göre uzun dönemli kiralamalar sonunda mülkiyeti ve projeyi kamuya devreder. Bu yapı içerisinde belirlenecek kira fiyatlarının hanehalkı ortalama harcanabilir gelirinin 1/3'ünü aşmaması gerekir. Cari kira fiyatlarının belirlenmesinde ise Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği'ne üye gerçek ve tüzel kişiler yetkili kılınmalıdır.

Gayrimenkul projelerinde kamu-özel sektör ortaklıkları, her iki taraf için de çeşitli menfaatler sağlamaktadır. Gayrimenkul projelerinin finansman ihtiyacında kamu ve özel sektör yatırımcılarının birlikte hareket etmesi, büyük miktarda sermaye yatırımına ihtiyaç duyulan ve kamunun tek başına gayrimenkul proje yatırımı için yapım, imar ve temin işlerini karşılayamadığı bir projede uygun alternatiflerden biridir. Bu kapsamda özel sektörün yatırımlardaki rolü, hem kamunun özel yatırımcılar ile karşılıklı fayda sağlayan anlaşmalar yapmasını hem de kamu hizmetlerini yerine getirme görevine yoğunlaşmasını sağlayacaktır.

Turan'dan, Azerbaycan'a komisyonsuz para transferi

Geçtiğimiz yıl Ağustos ayında Türk Devletleri arasında para transferi sürecini dijital dünyaya taşımayı hedefleyen fintech girişimi Turan hakkında bir yatırım haberini Dünya Gazetesi'nde sizlere ilk kez duyurmuştuk.

Haberimizde Turan'ın 45 milyon liralık yatırım turuna Birleşik Ödeme, Re-Pie, İhsan Elgin, Metin Tarakçı, Ali Altuğ Koca, SGLOBE Yönetim Global Gelişim Hizmetleri A.Ş ile Akif Cahit Erdoğan ve Yakup Doğan katılmıştı. Turan ilk ülke açılımlına, kardeş Azerbaycan ile gerçekleşti. Türkiye'den Azerbaycan'daki tüm kartlara saniyeler içerisinde komisyonsuz para transferine olanak sağlayan uygulama bu alanda bir ilki de gerçekleştirmiş oldu. Turan'ın Azerbaycan açılımı ile ilgili konuşan Turan Kurucusu ve CEO'su Özgür Bayraktar: "Turan ile Türk Devletleri'ni ekonomik olarak birbirleriyle yakınlaştırmak en önemli hedeflerimizden biri. 2023 yılında Özbekistan'a da komisyonsuz para transferini başlatmayı hedefliyoruz" diye konuştu.

NG yatırımları sürdürecektel açıp, madende büyüyecek

NG Kütahya Seramik'in Yükselen Değerler 2023 Toplantısı, 12-15 Ocak tarihlerinde NG Afyon Otel'de gerçekleşti. Bayi ve ailelerinden oluşan 750 kişinin katılımıyla gerçekleşen etkinliğin açılışında konuşan NG Kütahya Seramik Yönetim Kurulu Başkanı Erkan Güral, yeni yatırımlarına dikkat çekerek "Ülkemize değerler katarak marka gücümüzü daha da artıracakız" dedi. 2 yeni otelin de aralarında bulunduğu yeni yatırımların hayata geçeceğini vurgulayan Güral, "Bodrum-Ortakent'te 40 villadan bir turizm kompleksini Türk turizmine kazandıracak olmanın heyecanı ve mutluluğunu biz şimdiden yaşamaya başladık. Kemer Göynük'te mevcut otelimizin yanında bulunan araziye satın aldık. Burada 53 villalık bir proje yapacağız ve bu proje Türkiye'de bir ilk olacak" dedi. Madencilikte hızlı bir büyüme kaydettiklerini dile getiren Güral, "NG Madencilik, şu anda 21 maden sahasına sahip. Bu sene içerisinde izinlerin alınmasıyla birlikte hem kendi şirketimiz hem Türk seramik sektörü hem de ihracat pazarları içinde madencilikte de artıkdialı bir noktaya geldiğimizi inşallah önümüzdeki sene burada yapacağımız toplantı da sizlerle duyurmuş olurum diye tahmin ediyorum" dedi.

Rusya-Ukrayna kriziyle başlayan süreçte enerji arzının öneminin görüldüğünü belirten Güral, "Temiz ve yeşil enerji türünden yenilenebilir enerjiye de biz önem verdik. Ve bu süreç içerisinde 25 kilowattlık bir enerji yatırımı gerçekleştirdik. Bu anlamda da yük seramik sektöründe bu enerji ya-

tırımını, fabrikasında, çatılarında yapıp kullanan ilk, tek ve en büyük enerji yatırımına sahip marka haline geldik" diye konuştu.

Yurtdışında 16 mağaza daha açacak

NG Kütahya Seramik'in 240 mağazaya ulaştığını ve 2022 senesinde 16 bin metrekare alana sahip yeni mağaza açılışı gerçekleştirdiğini belirten Güral, "2023 yılında 21 mağaza açılışı gerçekleştireceğiz. Ayrıca İzmir'de yeni bir bölge müdürlüğü projemiz var. Mart veya Nisan sonu gibi yeni bölge müdürlüğü merkezimizi hazır hale getireceğiz" dedi. Yurt dışı mağazalar konusuna da değinen Güral şunları kaydetti: "Yurt dışında bizim hali hazırda NG Kütahya Seramik tabelalı 80 mağazamız var. Bu sene 16 mağaza daha açacağız. Dubai, Riyad, Cidde, Kosova, Belgrad, İngiltere Cardiff, Stockholm, Hollanda Den Haag, Gent, Umman, Kuveyt, Erbil, Bağdat, Haskova, Bratislava, Marakeş Fas olmak üzere 16 yeni mağaza ile 96 mağazaya çıkıyoruz."

NG Kurucu Başkanı Nafi Güral: "Sıkıntılı dönemlerde yatırım yaptık"

Türkiye geçmiş dönemlerde çok zor sınavlardan geçtiğine değinen NG Kurucu Başkanı Nafi Güral, şunları kaydetti: "Son zamanların popüler gündem maddeleri arasında, enflasyon, yüksek faiz, kredi maliyetleri, piyasaların daralması, üretimi etkileyen faktörleri duyuyoruz. Sıkıntısı olmayan yatırımcı ve iş insanları dahi bu sıkıntılı atmosferde yer aldığı için 'acaba neler olabilir' şeklinde endişe ve kaygı duyarak frene basması bile ayağını gazdan çekiyor. Ben tam 62 yıldır çalışıyorum. Sıkıntılı dönemlerde yatırım yapmayı alışkanlık haline getirdik. Bizim yeni fabrika ve üretim tesisi yatırımlarımızın büyük bir kısmı hep sıkıntılı dönemlerdedir."

"Yeni Nesil İhracat Destekleri" tanıtıldı

Balıkesir Ticaret Odası tarafından düzenlenen programda sektör temsilcilerine "Yeni Nesil İhracat Destekleri ve Prefinansman Modeli" konusunda bilgiler verildi. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Mehmet Ali Kılıçkaya, ihracata yönelik desteklerle bu alanı daha da güçlendireceklerini söyledi. Tanıtım ve bilgilendirme toplantısında yaptığı konuşmada, hem mal hem de hizmet ihracatına yönelik çok güçlü destekler verdiklerini bildiren Kılıçkaya, geçen dönemde yapılan çalışmalar kapsamında büyük başarılar elde ettiklerini vurguladı. Rekor bir ihracatla 2022

Çağdaş Korkmaz

yılıni kapattıklarını söyleyen Kılıçkaya, bu ihracatı hem Balıkesir'de hem de Türkiye'de artırma noktasında hep birlikte çalışılacağını dile getirdi. Önümüzdeki dönemde ihracatı daha da güçlendireceklerini ifade eden Kılıçkaya,

"İhracata verdiğimiz desteklere ayırdığımız bütçe 4 milyar liradır. Bu seneki bütçemiz 7,7 milyar lira. İhracat desteklerinden yaklaşık 14 bin civarında firma faydalaniyor" dedi. Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Yücel Yılmaz da kentte yapılan çalışmalarla ihracatın daha da artırılabileceğini dile getirdi.

● BALIKESİR

Bursa'nın enerjisi yenilenebilir kaynaklardan geldi

Bursa Büyükşehir Belediyesi, 2022'de hidroelektrik santralleri, güneş enerjisi santralleri ve katı atık tesislerinden toplam 137,5 milyon kilovatsaat elektrik üreterek tüketiminin yüzde 52'sini yenilenebilir kaynaklardan karşıladı. Su kaynaklarının korunması için de önemli adımlar atıldı.

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nden yapılan açıklamaya göre kurum, iklim değişikliğiyle mücadele çalışmaları kapsamında bir taraftan çevre yatırımlarına ağırlık verirken diğer taraftan enerji ihtiyacını su ve güneş gibi doğal kaynaklardan ve evsel katı atıklardan karşılamaya başladı. Bursa'nın ilçelerindeki vahşi çöp depolama alanlarını ıslah eden Bursa Büyükşehir Belediyesi, katı atık merkezlerinde toplanan evsel katı atıkları ekonomiyeye kazandırıyor.

Metan gazından elektrik üretiminin yapıldığı Yenikent ile İnegöl katı atık depolama sahalarıyla biyogaz enerjisinden elektrik üretiminin yapıldığı Doğu Bölgesi Katı Atık Bertaraf Tesis'i'nde 2022'de toplam 110 milyon 60 bin 102 kilovatsaat elektrik üretildi. Bu elektrik üretimi, Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin kullanımında bulunan tesislerde tüketilen elektriğin tamamını karşıladı.

Geçen yıl, BUSKİ Genel Müdürlüğü bünyesindeki hidroelektrik santrallerinden 14 milyon 50 bin 726 kilovatsaat, güneş elektrik santrallerinden 837 bin 145 kilovatsaat ve çamur yakma tesisinden 10 milyon 372 bin 60 kilovatsaat olmak üzere toplam 25 milyon 259 bin 931 kilovatsaat elektrik üretildi. Yenilenebilir kaynaklardan üretilen bu enerji ile BUSKİ Genel Müdürlüğü bünyesinde tüketilen elektriğin yüzde 15'i karşılandı.

92 bin 300 konutun tüketimine eşit enerji üretildi

Burulaş Genel Müdürlüğü'nün metro istasyonlarının çatılarında uygulamaya aldığı güneş enerjisi santrallerinden 2022 yılında, 2 milyon 203 bin 38 kilovatsaat elektrik üretildi. Üretilen bu

Alınur Aktaş

enerjiyle Burulaş Genel Müdürlüğü bünyesinde tüketilen elektriğin yüzde 3'ü karşılandı. Büyükşehir Belediyesi, BUSKİ ve Burulaş bünyesinde hayata geçirilen

yenilenebilir enerji yatırımları sayesinde 2022'de toplam 137 milyon 523 bin 71 kilovatsaat elektrik üretti. Üretilen bu enerji, belediyeye ve bağlı kuruluşlarda 2022 yılı içinde tüketilen elektrik enerjisinin yüzde 52'sine karşılık geldi. 92 bin 300 konutun tüketimine eşit bu üretimle toplam 2 milyon 689 bin 333 ağaç dikimine eş değer olarak 60 bin 510 ton karbondioksit salımı önlenmiş oldu.

Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş, iklim değişikliğinin küresel bir sorun olarak her geçen yıl daha da tehlikeli boyutlara ulaştığını, bu ne-

denle yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının tercih değil zorunluluk haline geldiğini ifade etti.

Enerjinin yüzde 52'si yenilenebilir enerjiden

Belediye olarak su kaynaklarının korunması, içme suyundaki kayıp kaçak oranının en aza indirilmesi, kente büyük ölçekli parklar kazandırılması gibi pek çok çevre projesini hayata geçirdiklerini dile getiren Aktaş, şunları kaydetti: "Bursa gibi hem sanayi hem de nüfus yoğunluğunun fazla olduğu şehirlerde karbon salımı önemli bir çevre sorunu. Bu sorunu aşmanın tek yolu da fosil yakıtlar yerine yenilenebilir enerji. Büyükşehir Belediyesi ile bağlı kuruluş ve işti- rak şirketleri bünyesinde 2022 yılı içinde tüketilen elektrik enerjisinin yüzde 52'sine karşılık gelen bir üretimi yenilenebilir kaynaklardan sağladık."

● BURSA

Morkaraman ırkının artırılması için çalışılıyor

İğdir Üniversitesi, damızlık Morkaraman ırkı koyunların sayısının artırılması için çalışma yürütüyor. Ziraat Fakültesi, yörede en çok tercih edilen koyun ırkının yavru veriminin düşük seviyede olması nedeniyle 2020 yılında çalışma başlattı. Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi desteğiyle ilk etapta morkaraman ırkından 50 koyun ve koç temin edilerek üretim yapmaya başlandı. Beslenmeleri özenle yapılan ve bazı cerrahi yöntemler uygulanan ırkın koyun ve koç sayısını iki yılda 145'e çıkaran fakülte, yavru koçların satışını yapıyor, kuzuları ise damızlık olarak kullanıyor.

Çoklu doğumun hedeflendiği proje kapsamında, 2022 yılında 51 doğumda 79 kuzu elde edildi. Ziraat Fakültesi Zooteknik Bö-

lüm Başkanı Doç. Dr. Ali İhsan Atalay, 2020 yılında hayata geçirdikleri projeyle morkaraman koyunlarının yavru veriminin artırılması için çalışma yürüttüklerini söyledi.

DAP'tan aldıkları 150 bin lira- lık destekle 50 hayvanla projeye başladıklarını ifade eden Atalay, şöyle konuştu: "Şu anda 145 hayvana sahibiz, bunlardan elde ettiğimiz dişi yavruları elimizde tutuyoruz, erkek yavruların da satışını yapıyoruz. 2022 yılında bir koyundan altı z gebelik elde ettik. Bir beşiz, bir dördüz, üç üçüz, 23 de ikizimiz dünyaya geldi ve toplamda teklilerle 51 doğumda, yaşıyan kuzu sayımız 79'a ulaştı. 45 erkek, 34 dişi kuzumuz mevcut. Erkek kuzuyu satışa sunacağız, dişileri damızlık olarak kullanacağız." ● İĞDIR

Kadınlar, 3 boyutlu tablolarla gelir sağlıyor

Çorum'un Sungurlu ilçesindeki kursta kâğıt rölyef yapmayı öğrenen kadınlar, ürettikleri üç boyutlu tabloları satarak aile bütçelerine katkı sunuyor. Sungurlu Halk Eğitim Merkezince (HEM) ilçedeki kadınların meslek öğrenmesi ve boş zamanlarını değerlendirilmesine katkı sağlamak amacıyla "Kâğıt Rölyef Yapımı" kursu açıldı. Yıllık 245 saat olarak planlanan kursta kadınlar, manzara resimlerini uygun teknikleri kullanarak üç boyutlu hale getiriyor.

de sosyalleştiklerine işaret eden Atasever, üretilen tabloların da satılarak kursiyerlere gelir elde etme fırsatı sunduğunu dile getirdi. Atasever, "Kursiyerlerimiz tabloları kendi sosyal medya hesaplarından, kurduğumuz kadın kooperatifinden ve yıl sonu sergimizde satarak kazanç elde ediyor" dedi.

● ÇORUM

Safranbolu'nun çavuş üzümüne coğrafi işaret belgesi

Karabük'ün UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki Safranbolu ilçesi, Türk Patent ve Marka Kurumunca yaklaşık 4 ay önce tescillenen çavuş üzümünün coğrafi işaret belgesine kavuştu. Safranbolu ile özdeşleşmiş, ata tohumu ürünlerinin geleneksel özellikleri ve kalitelerinin korunarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak amacıyla yürütülen "Ata Tohumu Ata Toprağında" projesi kapsamında yapılan çalışmaların ardından "üzümlerin çavuşu" olarak nitelendirilen çavuş üzümü, 14 Eylül 2022'de tescillenerek kayıt altına alındı.

2 bin dekar alanda üretiliyor

Şimdilerde ilçede 150 çiftçi tarafından 2 bin dekar alanda üretilen çavuş üzümünün coğrafi işaret belge-

Şaban Arda Yazıcı

si, Safranbolu Kaymakamı Şaban Arda Yazıcı tarafından teslim alındı. İnce kalınlığı, az çekirdekli, olgunlaşma zamanının orta erkenci olması, kendine has aroması ve kokusuyla diğerlerinden ayrılan, "çoban çavuşu", "pembe çavuş" ve "misket çavuşu" gibi çeşitleri bulunan Safranbolu çavuş üzümünün üretiminin artırılması için çeşitli projeler yürütülüyor.

● KARABÜK

104 ülkeye 10.5 milyon dolarlık pul biber ihracatı

Türkiye'nin pul biber ihracatı, 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 14 artarak 10,5 milyon doları geçti. Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri (GAİB) verilerine göre, Türkiye'den 2021 yılında 9 milyon 222 bin dolarlık pul biber ihracatı yapıldı. 2022 yılın-

İsa Kızıldemir

da ise ihracat, bir önceki senenin rakamlarını yüzde 14,3 aşarak 10 milyon 549 bin dolar oldu. Almanya, İngiltere, Fransa, Norveç, Özbekistan, Nijerya, Malta, Rusya, ABD ve İtalya'nın da aralarında olduğu 104 ülkede yemekleri lezzetlendi-

ren pul biberden 2022'de 4 bin 241 ton satış yapıldı. Geçen yıl en çok pul biber ihracatı yapılan ülke 2 milyon 350 bin dolarla Almanya oldu. Şanlıurfa Ticaret Borsası Meclis Başkanı İsa Kızıldemir, 2022 yılında artan pul biber ihracatının, isotun ana vatanı Şanlıurfa açısından se-

vindirici olduğunu sbelirterek "Pul biber ihracatı 2022 yılını boyunca artarak yılsonunda da bir önceki yıla göre artışla tamamlandı. Pul biberin 104 ülkeye ihraç edilmesi çok önemli" şeklinde konuştu.

● ŞANLIURFA

Hamsi ihracatı 2022'de 11.1 milyon dolar kazandı

Türkiye'den geçen yıl 26 ülkeye 11 milyon 137 bin 463 dolarlık hamsi ihraç edildi. Doğu Karadeniz İhracatçıları Birliği (DKİB) verilerine göre, 2022'de ihraç edilen hamsi miktarı 2 bin 102 ton oldu. Hamsi ihracatı karşılığında 11 milyon 137 bin 463 dolar gelir sağlandı. Buna göre hamsi ihracatı, 2 bin 707 ton ürün karşılığı 14 milyon 333 bin 377 dolar kazanılan 2021'e göre miktarda ve değerinde yüzde 22 azaldı. Fransa, Belçika ve ABD, en fazla dış satım yapılan 3 ülke oldu. Geçen yıl Fransa'ya 4 milyon 435 bin 719, Belçika'ya 3 milyon 626 bin 812 ve ABD'ye 905 bin 128 dolarlık hamsi satıldı.

Önceki yıldan farklı olarak geçen yıl Kazakistan, Suriye ve Kenya'ya da hamsi satışı gerçekleştirildi. DKİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ahmet Hamdi Gürdoğan, hamsiye yurt dışından gelen talebe de dikkati çekerek, "Yurt dışına buradan gidenlerin de hamsiye talebi oluyor ama bu talebi bugünkü ortamda istenildiği gibi yerine getiremiyoruz çünkü özellikle hamsideki bu sene rekot düşüklüğünden dolayı rakamlarımız az oldu" diye konuştu. ● **TRABZON**

ETKİYAP Eskipazar'da uygulanmaya başlandı

Karabük'te et ve süt verimi yüksek ırkların artırılması amacıyla başlatılan Etçi ve Kombine Irkların Yaygınlaştırılması Projesi (ETKİYAP), Eskipazar ilçesinde de uygulamaya alındı. Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğünce geçen yıl başlatılan ETKİYAP, Karabük'ün de aralarında olduğu 42 ilde yürütülüyor. Sığırlarda hayvan ıslahı çalışmalarının genişletilmesi, birim hayvandan elde edilen et ve süt verimi ile gelirlerin artırılmasının hedeflendiği proje doğrultusunda 38 bin 145 büyükbaş hayvan varlığı bulunan Ovacık, Eflani, Safranbolu ve Eskipazar ilçelerindeki köylerde 2 bin 260 üretici belirlendi.

Karabük Valisi Fuat Gürel, ilçede destek verilecek çiftçilerin daha önceden belirlendiğini söyleyerek, "İlk defa 2021 yılında Ovacık ilçemizde uygulanan proje, 2022 yılında Ovacık ilçemize ilaveten Safranbolu merkez ve 8 köy ile Eflani ilçemizin tamamında uygulandı. 651 baş sığra suni tohumlama uygulaması yapıldı" dedi. ● **KARABÜK**

Edirne OSB'de genişletme çalışmaları başlayacak

Edirne Organize Sanayi Bölgesi'nin (OSB) yeni yatırımlar için genişletilmesi kararı alındı. Edirne Valisi H. Kürşat Kırbıyık, kentteki istihdam alanlarını genişletmek için çalıştıklarını söyledi.

Edirne'nin tercihini sanayiden ziyade tarım ve turizmde kullanılabilecek bir şehir olduğunu vurgulayan Kırbıyık, sanayinin de tümünden reddedilemeyeceğini kaydetti. Bölgedeki OSB'lerle ilgili bilgi veren Kırbıyık, Keşan Gıda İhtisas OSB'nin artık tüm süreçleri tamamlandığını, Şubat ayı içerisinde ihale edileceğini duyurdu. Orada çıkan maliyetler doğrultusunda yer tahsis sürecinin başlayacağını dile getiren Kırbıyık, yer tahsislerini yaparak yatırımcıların oradaki faaliyetlerini gerçekleştirmesini sağlayacaklarını dile getirdi. İpsala OSB'de çok hızlı bir aksiyon alındığını söyleyen Kırbıyık, "Sanayi ve Teknoloji Bakanımı-

zın onayıyla kuruluş aşaması gerçekleştirildi. Orada da altyapı projesi ve parselizasyon projeleri başlıyor. 2023 yılı sonunda doğru bu çalışmaları tamamlayacağımızı ve yavaş yavaş yer tahsis işlemlerini gerçekleştireceğimizi düşünüyoruz" dedi.

"Uzunköprü OSB için çalışmalar sürüyor"

Edirne OSB'nin genişletilerek alanının 2 bin 500 dönüme çıkarılacağını belirten Edirne Valisi H. Kürşat Kırbıyık, bölgedeki tüm parsellerin dolduğunun altını çizdi. Edirne OSB'de genişleme çalışmalarına başladıklarını aktaran Kırbıyık, yaklaşık bin 500 dönümlük bir alanda Edirne OSB'yi de genişletmek istedik-

lerini dile getirdi. Hali hazırda 42 parsel olduğunu ve hepsinin tahsis edilmiş durumda olduğunu söyleyen Kırbıyık, "Yeni gelen yatırımcılara bizim tahsis edeceğimiz bir yer bulunmuyor. Bu nedenle genişleme kararı aldık bunla ilgili çalışmaları da sürdürüyoruz" diye konuştu. Vali Kırbıyık, Uzunköprü'ye kurulması planlanan OSB ile çalışmaların sürdüğünü belirtti.

"Kavacık'ın talepleri dikkate alınacak"

Uzunköprü OSB'nin yıllardır şehrin gündeminde olduğunu hatırlatan Vali Kürşat Kırbıyık, Uzunköprü'de iyi bir birlik-telik olduğunu, bu konuyu siyasi partilerin birlikteliğiyle gündelik

siyasetinde dışına çıkartarak bir çalışma yürütüldüğünü ifade etti. Yereli mutsuz eden hiçbir formülün uzun sürede başarılı olmasının mümkün olmadığını altını çizen Kırbıyık, Kavacık'ta yaşayan vatandaşları mutsuz edecek bir formülle ilerlemenin mümkün olmadığını katıldığını belirtti. Kavacık'ta yaşayan vatandaşların taleplerinin dikkate alınacağı yeni bir proje çalışmasıyla bu işin sağlıklı bir şekilde yürüyebileceğini dile getiren Kırbıyık, "Oradaki çalışmalarımızı da Ticaret Odamızın organizasyonunda Uzunköprü'nün tüm dinamikle-riyle birlikte yürütüyoruz. Orada sonuç elde edilebilirse Uzunköprü de bir OSB'ye kavuşacak" şeklinde konuştu. ● **EDİRNE**

3.5 milyar dolarlık hububat ve bakliyat ihracatı

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden geçen yıl 3 milyar 575 milyon 711 bin dolarlık hububat ve bakliyat ihracatı yapıldı. Güneydoğu Anadolu Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Celal Kadooğlu, yaptığı açıklamada, sektör liderliğinin Güneydoğu'ya ait olduğunu belirtti. Bölgenin hububat ve bakliyat ihracatını her geçen yıl artırdığını işaret eden Kadooğlu, şunları kaydetti: "Türkiye genelindeki hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri birlikleri arasında Türkiye'den en fazla ihracat gerçekleştiren birlik olarak 2023 yılına girdik. Geçen yıl Güneydoğu'dan 172 ülkeye 3 milyar 575 milyon 711 bin dolarlık ihracat gerçekleştirildi. 2022'deki ihracatımız bir önceki yıla göre yüzde 21.3 artı. Global krize rağmen bölge ihracatçılarımız takdir şayan bir gayrette dünya pazarlarında etkin roller üstlenerek ihracatımızı yükselterek ülkemize bu yolla katkılar sağladı." En fazla gelir makarna, bitkisel yağlar, buğday unundan kazanıldığını söyleyen Kadooğlu, en çok ihracatın ise Orta Doğu, Afrika ve ABD'ye yapıldığını ifade etti. ● **GAZİANTEP**

Lavanta tarlasına "Arı Müzesi" yapılacak

Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesindeki 380 dekarlık lavanta tarlasına "Arı Müzesi" yapılıyor. Afşin Belediyesi ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA) öncülüğünde yürütülen proje kapsamında, "Arı Müzesi", Beyceğiz Mahallesi kırsalındaki lavanta tarlasına inşa ediliyor. Çalışmaları yerinde inceleyen Belediye Başkanı Mehmet Fatih Güven, yaptığı açıklamada, proje tamamlandığında Afşin'in bir ilke imza atacağını söyledi. İlçenin alternatif turizm alanlarını genişletmek için çalışmalarını sürdürdüklerini ifade eden Güven, "Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı iş birliğiyle yine bir ilk olacak. Afşin Arı Müzesi projemizi hayata geçiriyoruz. İlçemize, tek parçada dünyanın

en büyük lavanta tarlasını oluşturduk, ardından içine bir kısmı cam olan ve ziyaretçilerimizin arıların verimliliğini, doğal ortamlarını ve bal üretim aşamasını gözlemleyebileceği arı evini kurduk. Şu anda da arı müzemizle arı dünyası ve kafeteryasını oluşturuyoruz" dedi. Projenin

bu yıl içerisinde tamamlanacağını kaydeden Güven, "Görsel olarak farklı bir proje olacak. İlk defa denenilen bir inşaat konsepti olacak. Oval binalar tasarlandı. Ziyaretçilerimiz arıya ilişkin her detayı burada görüp inceleyebilecek" diye konuştu. ● **KAHRAMANMARAŞ**

"Geleceği, girişimcilik şekillendirecek"

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) koordinatörlüğünde faaliyetlerini sürdüren TOBB Samsun Kadın Girişimciler Kurulu tarafından düzenlenen Türkiye'nin Girişimci Kadın Gücü Samsun Buluşması'nda girişimci kadınlar, tecrübelerini paylaştı. TOBB Samsun Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Mihriban Akyüz, geleceği şekillendirecek kavramın girişimcilik olduğunu söyledi. Kadınların her alanda çok yetenekli olduğuna işaret eden Akyüz, "Sahip olduğumuz yeteneklerimizin, bakış açımızın, güçlü enerjimizin, daha iyi dönüşüme fayda sağlamaya muktedir olduğumuz farkındayız. Kadın girişimciliğini geliştirmek ve güçlendirmek adına çıktığımız yolda çok kuvvetli bir bağ kurduk" dedi.

Kadın girişimci sayısı arttıkça kendilerini daha sorumlu hissettiklerini dile getiren Akyüz, kadın girişimciliğinin önündeki engellerin farkında olduklarını, özellikle finans ve pazara erişim, network eksikliği, bilgiye erişim, yeterli mentorlük desteklerinin olmaması ve ilham verici rol modellerin çok tanıtılmaması gibi etkenlerin varlığından söz etti. ● **SAMSUN**

Sakarya, yeni bir yaşam alanına kavuşuyor

Sakarya'da Adapazarı Belediyesi'nce gerçekleştirilen yerinde kentsel dönüşümle kent merkezi, yeni bir yaşam alanına kavuşacak. Yaklaşık 18 bin metrekare alanda yürütülen "Ada Hayat" projesi kapsamında çalışmalar, geçen ay kentin simge binalarından Hilmi Kayın İş Merkezi ve "üçgen parsel" olarak tanımlanan alanın yıkımıyla başladı. Adapazarı Belediyesi hizmet binası da yıkıldıktan sonra zemin iyileştir-

me işlemleri gerçekleştirilecek, ardından yüklenici firma çalışmalara başlayacak. Proje ruhsatının verilmesinin ardından yaklaşık 15 ayda tamamlanması planlanan proje kapsamında kentin merkezinde ticaret ve sosyal yaşam alanları, belediye hizmet binası, yer altı kapalı akıllı otopark, Adapazarı'nın kuruluş hikâyesini temsil eden Orhangazi Miğfer Müzesi, 500 kişilik çok amaçlı salon, teraslar ve meydanlar inşa

edilecek. Adapazarı Belediye Başkanı Mutlu Işıksu, "Ada Hayat" projesinin, yerinde kentsel dönüşüm açısından önemli olduğunu belirterek, sürecin 2020'de başladığını söyledi. Devam eden yıkım çalışmalarının ardından zemin iyileştirme işlemlerinin gerçekleştirileceğini dile getiren Işıksu, yüklenicinin işi süresinde bitirmesi için ellerinden gelen desteği vereceklerini kaydetti. ● **SAKARYA**

Hazine ilk kez yeşil tahvil ihracı yapacak

Hazine ve Maliye Bakanlığı ilk kez yeşil tahvil ihracı gerçekleştirecek. Ocak ayı sonunda çalışmalarına başlanacak olan ihracın ilk çeyrekte yapılması planlanıyor. 2022 yılını değerlendiren ve 2023 hedeflerini anlatan Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, bütçe açığının yüzde 1'in altında gerçekleşeceğini söyledi.

2023 HEDEFLERİ

2023'teki kişi başına gelir 10 bin dolardan 12 bin dolara çıkacak	Doğal gaz ve elektrik tüketimlerinde sübvansiyon devam edecek	EYT ve sözleşmeli personel düzenlemeleri yakında tamamlanacak	TOGG'a yönelik kamu alım garantisi hayata geçecek	1 Milyon İstihdam Projesi devam edecek	Yeşil, sosyal ve sürdürülebilir alanlar için yeşil tahvil ihracı yapılacak
---	---	---	---	--	--

Birol BOZKURT

Hazine ve Maliye Bakanlığı yılın ilk çeyreğinde yeşil tahvil ihracı gerçekleştirecek. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, dün 2022 yılını değerlendirdiği ve 2023 hedeflerini paylaştığı bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıda bilgi veren Hazine ve Maliye Bakanlığı Bakan Yardımcısı Murat Zaman, yeşil tahvil ihracının ilk çeyrekte tamamlanmasını beklediklerini şimdi roadshow planlaması yaptıklarını açıkladı. Zaman, ocak sonunda çıkmayı düşündükleri roadshow için Londra ve New York'a da geçeceklerini kaydetti.

"Başarı hikayesi yazdık"

Türkiye Ekonomi Modeli ile önemli bir başarı hikayesi yazdıklarını ifade eden Nebati, küresel enflasyonun tarihi yüksek seviyelerde seyrettiği, taşımacılık maliyetlerinin hızla yükseldiği, son yüzyılın en zor senelerinden olan 2022'de, makroekonomik göstergelerin tamamına yakınında başarı elde ettiklerini vurguladı.

Nebati, Türkiye Ekonomi Modeli'nin temel politika araçlarını "TL tasarrufların özendirilmesi, selektif kredi politikası veya yatırım ortamının iyileştirilmesi" olarak belirlediklerini anımsatarak, bu politika araçlarının etkin kullanımıyla birlikte dengeli ve sürdürülebilir bir büyümeyi hedeflediklerini kaydetti.

"İç borçlanma maliyetleri 14,9 puan azaldı"

Geçen yıl 2021'e göre iç borçlanmanın ortalama vadesini 17 ay uzatarak 70 aya yükselttiklerini söyleyen Nebati, borçlanma maliyetini ise 14,9 puan azaltarak yüzde 10,7'ye düşürdüklerini bildirdi. Nebati ayrıca, 2022'de hedefledikleri 11 milyar dolar tu-

290,4 milyar TL
2022'de vazgeçilen vergi miktarı

51,3 milyar \$
2022'de enerji ve altın hariç cari fazla

31,6 milyon
İstihdam edilen kişi sayısı

tarında yurt dışı tahvil ihracını başarıyla tamamladıklarını, zorlu piyasa koşullarında en yüksek ihracı gerçekleştiren gelişmekte olan ülke olmayı başardıklarını vurguladı. Dünya Bankası, çeşitli uluslararası finans kuruluşları ve ticari bankalar vasıtasıyla 3,5 milyar dolarlık yurt dışı finansman temin ettiklerini aktardı.

Nebati, Türkiye Ekonomi Modeli ile birçok makro ekonomik göstergede rekorlar kıran ülkenin brüt dış borç stokunun 440 milyar dolar seviyelerinde yatay seyrettiğini, GSYH'ye oranla brüt dış borç stokunun gerilemeye devam ettiğini, toplam borçluluğu da azalttıklarını söyledi.

"2021 yılına kıyasla toplam

borçluluğumuzu GSYH'ye oran olarak 23 yüzde puan azaltırken, geliştirmekte olan ekonomilerde bu oran artış kaydetmiştir" diyen Nebati, hanehalkı, reel sektör, kamu ve finansal sektörün borçlarının GSYH'ye oranında da birçok ülkeye göre oldukça sağlam durumda olduklarını vurguladı.

"Bütçe açığı yüzde 1'in altında gerçekleşecek"

Nureddin Nebati, bütçe açığının GSYH'nin yüzde 3,5 seviyelerinde gerçekleşeceğini öngördüklerini ve OVP'de bu oranı yüzde 3,4 olarak revize ettiklerini belirterek, "OVP'de ilan ettiğimiz GSYH rakamı esas alındığında, bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 1 olarak gerçekleşeceğini görüyoruz. Ancak, öyle ki GSYH gelişmelerinin OVP beklentilerimizden daha yüksek seviyede olacağına ilişkin öncü göstergeler, bütçe açığımızın da yüzde 1'in altında gerçekleşeceğini işaret ediyor. 2022 yılındaki tüm zorlu koşullara rağmen son 20 yılın en iyi bütçe performanslarından birini yakaladık. Bu yüksek performans, kesinlikle çok önemli bir başarıdır." ifadelerini kullandı. Nebati, "Bu yıl sadece bütçe açığını düşürmekle kalmadık, mesnetsiz bazı iddiaların tam aksine faiz harcamalarının bütçe içindeki payını da azalttık. 2022 başlangıç bütçesinde yüzde 13,7 olarak öngörülen faiz giderlerinin bütçe içindeki payını yüzde 10,6'ya düşürdük" diye konuştu.

"Enflasyonda düşüş sürecektir"

Aralık ayında sadece tüketici enflasyonunda değil üretici enflasyonunda da düşüş görüldüğünü söyleyen Bakan Nebati, "TÜFE-ÜFE makası oldukça daraldı. Bu fark 2022 yılı Ekim ve Aralık ayları arasında 72 puandan 33,5 puana geriledi. Bu suretle üretici fiyatlarının TÜFE üzerindeki baskısı giderek azalmaktadır" diye konuştu.

Kişi başına milli gelirde 12 bin dolar hedefi

Ocak-Eylül 2022 döneminde yakalanan yüzde 6,2'lik büyümeye işaret eden Nebati, küresel büyüme tahminleri aşağı yönlü revize edilirken, Türkiye'nin büyüme tahmininin yukarı yönlü revize edildiğini belirtti. Nebati, "1'lik 3 çeyrekte ülke ekonomimizin performansını diğer ülkelerle kıyasladığımızda çok berrak bir tablo ortaya çıkmaktadır. Bu dönemde Çin bizim yarımız, ABD ve Almanya ise yarımızdan da düşük bir oranda büyüme kaydetmiştir. Yüksek büyüme performansımızın etkisiyle 2022 yılında kişi başına gelirimizin 10 bin dolar seviyesini aşacağını öngörüyoruz ki bu, Orta Vadeli Program tahminimizin de üzerindedir. 2023 yılında da kişi başına gelirimizin inşallah daha da yükselerek 12 bin doların üzerine çıkacağını öngörüyoruz" şeklinde konuştu.

10 tonluk altın sertifikası ihracına çıkıldı

21 Kasım 2022'de devreye aldıkları 5 ton altın karşılığında ihrac edilen Darphane Altın Sertifikaları'na bireysel yatırımcıların büyük ilgi gösterdiğini aktaran Nebati, "Bu teveccühün ardından dün de 10 tonluk ikinci altın sertifikası ihracına çıkıyoruz." dedi. Nureddin Nebati, altın sertifikası ihracı, Altın Tasarruf EkoSistemi ve Altın Dönüşümlü KKM uygulamasıyla 2022'de altın rezervlerinin 129 ton artırılmasına katkıda bulunduklarını belirterek, brüt rezervlerin de 129 milyar dolarla son 8 yılın en yüksek seviyesine ulaştığını kaydetti. Nebati, "Brüt rezervimizin 2022'de önceki yıla göre 18 milyar dolar artış kaydetmesinde KKM hesaplarının 1,4 trilyon TL'ye ulaşması, 11 milyar dolar tutarında Eurobond ihracı yapmamız ve ihracatımızın rekor seviyeye yükselmiş olması etkili olmuştur" dedi.

Derin Bakış

Özgür HATİPOĞLU
ozgur.hatipoglu@tegrasarl.com

Piyasalarda yelkenler fora

Geçen hafta ABD enflasyon verisi açıklandı. Veriye göre önceki ay %7,1 artan manşet enflasyon Aralık ayında %6,5 artarken çekirdek enflasyon önceki ayki %6,0'lık artıştan %5,7'ye geriledi. Enflasyonun detayında ise en ilgi çeken alt kalem kiralarda oldu. Şubat 2021'den beri durmaksızın yükselen kiralarda Aralık'ta da aynı hızla yükselmeye devam etmiş. Hala bölgesel konut kirası verilerine göre önümüzdeki aylarda kiralarda düşüş olacağı görülüyor, ancak cari durumda enflasyonun kalan tek dışı hala konut kiralari olmaya devam ediyor.

Enflasyonda düşüş hız kesebilir

Şimdi detaydan biraz daha genele bakalım; enflasyon düşmeye devam ederken ancak beklenti kadar düştü, yani fazlası yok. Oysa Temmuz 2022'den bu yana neredeyse her ay beklentiden daha fazla düşmüştü. Bu durumda başlangıçta hızlı düştükten sonra ilerleyen aylarda enflasyonun düşüşü hız keserse çok şaşırmamak gerekir. Diğer yandan önceki hafta gelen istihdam verisi önceki ayki 256 binden 223 bine düşmüş ama beklenti olan 205 binin oldukça üzerinde kalmıştı. Yani aslında FED'in enflasyonla mücadelesinde önemli kalemler yola giriyor, ama süreç son derece yavaş işliyor.

Piyasalar FED'in faiz manevrasını yanlış okuyor

Dolayısıyla buraya kadarki kısım itibarıyla ABD'de neden faizlerin uzun süre yüksek kalabileceğine dair sebepleri ortaya koymuş olduk. Acaba gelecek hafta açıklanacak olan büyüme bu konuya ne diyecek? Doğrusunu isterseniz en son veri akışının ışığında küresel ekonomiler için şöyle bir görünüm geliyor gözümün önüne; her ne kadar tüketici güveni, PMI, ISM gibi iş atmosferini ölçen anket bazlı veriler son derece zayıf gelse de, sayısal dataya dayanan istatistiksel bilgiler özellikle ABD'nin ciddi bir resesyonun etkisi altında ezilmeden büyümeye devam edeceğini gösteriyor. Hatta enflasyondaki geri çekilmeye göre çok az düşen ücretler de bunun cabası... bütün bunların sonucu olarak piyasaların ABD cephesinde faiz artışlarının sonuna gelindiğini, ama piyasanın FED'in faiz manevrasını biraz fazla iyimser bir bakış açısıyla, yanlış okuduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla Amerikan tahvil piyasası daha çok su kaldırı. Ya da FED enflasyonist dönemin başındaki "geçici" lafını yediği gibi faizi %5'in üzerine çıkartma ve uzun süre yüksek tutma düşüncesini de yutmak zorunda kalacak.

Piyasalarda aşırı iyimserlik hakim

Şimdi gelelim piyasalara... biz bir yerden resesyon diye haykırırken piyasa risklerin kendisinden çok risk iş-tahvini fiyatlamayı tercih etti ve son 2 haftada ABD Havayolları Endeksi %20'den fazla yükseldi. Üstüne üstlük bir havayolu şirketi CEO'su sektörün talebi tam anlamıyla karşılayabilesinin ancak 2024'te olabileceğini söyledi. Diğer yandan geçen senenin en çok dayak yiyen hisse gruplarından olan Çinli elektrikli araç (EV) hisseleri aynı dönemde %15'ten fazla yükseldi. Yarı iletkenler endeksi %14, telekomünikasyon %11, bilişim %8, keyfi tüketim %10 yükseldi. Buna karşılık defansif sektörlerden zaruri tüketim yerinde sayarken alt yapı ve sosyal hizmetler enflasyonu sadece %1,5 yükseldi. Bunlar zor zamanlardan fonlarını parayı park ettikleri hisselerdir. Dahası da var; döngüsel hisseler; ki işler iyi olduğunda yükselir, zayıflık olduğunda düşerler; ile defansif hisseler arasındaki ilişki de Aralık 2021'den bu yana ikinci defa döngüsellere lehine çalıştı. Yani piyasa aslında Çin'in yeniden açılışı, ABD'de faiz baskısının sona ermesi, Avrupa'da kışın aşırı soğuk geçmiyor olması nedeniyle yumuşak iniş senaryosunun güçlenmesi ve resesyonun daha rahat atlatacağının düşünülmesi gibi nedenlerden dolayı aşırı bir iyimserliğe tutulmuş şekilde hisse senetlerine saldırmış durumda. Bu haftaki veri setinde Japonya Merkez Bankası hariç iyimser havayı bozacak bir durum gözüküyor. Dolayısıyla hisse senetleri için önceden olduğuma göre daha pozitif düşüncelere sahibim. Ancak yukarıda bahsettiğim üzere; bütün talep, yeniden açılış vs. haberlerine rağmen 2 haftada %15-20 giden hisselerle yapışmak yerine biraz daha ihtiyatlıca, geri çekilmelerde almak daha doğru olacaktır. Sonuçta Çinli şirket hisselerinden oluşan Golden Dragon endeksi son 3 ayda %100 gitti, daha ne kadar gider acaba?

Bitirmeden önce geçen haftaki soruma kısa vade için cevap vermiş olayım; hani "Peki Şimdi Düşman Kim?" demiştik ya; anlaşılan şimdilerde enflasyonun düşmanlık durumu kalmadı. Resesyon ise düşman kategorisine alınmayacak kadar korkulmayan bir durum oldu. Eh! Ortalık güllük gülistanlık o zaman!...(m?)

1,5 milyar dolar

Türk kuru meyve ve mamulleri sektörü, 2022'de 1 milyar 573 milyon 464 bin dolar ihracat gerçekleştirdi.

Hazırlayan: **Fikret ÇENGEL**

17 Ocak 2023 • SALI

s10 **ihracat**

**Mahmut
Bülent
YILDIRIM**

Yeni bir matrah artırımı ve kamuoyu beklentileri

G eçtiğimiz günlerde iş ve ekonomi dünyasında en çok konuşulan konuların başında yeni ve kapsamlı bir Matrah Artırımı ve Yapılandırma kanunu geleceği konuşuluydu. Yapılandırma kanunlarına, vergisini zamanında ödeyen ve mükellefiyet ödevlerini yerine getiren mükellefler tarafından haksız rekabete yol açtığı gerekçesiyle zaman zaman karışı çıksa da çok sayıda mükellefin bu kanunların çıkmasına taraftar oldukları ve çok sayıda mükellef tarafından yapılandırma kanunlarından yararlandıkları görülüyor. Normalde matrah artırımı ve yapılandırma kanunları kurumlar vergisi beyannamelerinin verildiği tarihten sonra gündeme alınır ve yasalışıırken, Cumhurbaşkanı seçiminin erkene alınabileceği gündeme gelince daha erken bir tarihte matrah artırımı kanunu çıkacağı konuşulur hale geldi.

Matrah artırımı ve yapılandırma düzenlemesinin 2023 yılı şubat veya mart ayında çıkabileceği bir çok platformda dile getirilirken bu düzenlemeye 2022 yılı beyanlarının dahil edilebilmesi için 2022 yılı gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannamelerinin öne çekilebileceği gündeme gelmiş bulunuyor.

Süreci hep birlikte takip edip hem kanunun içeriğini hem de beyannamelerin öne çekilip çekilmeyeceğini veya 2022 yılı için nasıl bir çözüm yolu olabileceğini görmüş olacağız.

Yeni bir Yapılandırma ve Matrah Artırımı Kanunu'ndan kamuoyunun, iş dünyasının, meslek odalarının ve mükelleflerin beklentileri bulunuyor.

Katsayılar düşürülmeli

Kurumlar vergisinde beyan edilen matrah üzerinden, KDV de ise Hesaplanan KDV üzerinden matrah artırımı hesaplaması yapılıyor. Enflasyonun etkisiyle birlikte işletmelerin cirolarında yükselmeler olduğu görülüyor. Bu etkileri gidermek ve mükellefler üzerinde daha az vergi yükü oluşturmak adına hesaplama katsayıları düşürülmeli.

Matrah artırımı ve hapis cezası

Daha önceki matrah artırımı düzenlemelerine baktığımızda matrah artırımından faydalanan vergiler bakımından tarhiyat yapılamazken, sahte fatura kullanımı incelemelerinde İnceleme Elemanları tarafından Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunma hakkı veriyordu. Bu durum da kanunun gerekçesine, düzenleniş amacına ve mantığına aykırıdır. Bu farklılığı gidermek adına sahte belge kullanan mükelleflerin matrah artırımından yararlanması halinde herhangi bir suç duyurusunda bulunulmaması yerinde olacak.

Taksitleri geç ödeyenler

Yapılandırma düzenlemelerinde ilk iki taksitin süresinde ödenmesi, kalan taksitlerin, bir takvim yılında iki veya daha az taksit olmak üzere, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti (peşin ödeme seçeneğinin tercih edilmesi halinde ilk taksiti) izleyen ayın sonuna kadar, gecikme zammı ile birlikte ödenmesi halinde yapılandırma bozulmayacak.

Zaman zaman mükelleflerin yapılandırma taksitlerini unuttukları veya ödeyemedikleri görülüyor. Yeni düzenlemede taksitleri ödemeyen mükellefler için, vergi dairelerince belli bir süre vererek ödeme çağırısı yapmak ve bu çağrıya rağmen ödemeyen olursa yapılandırmanın ihlal edilmiş sayılması mağduriyetleri gidermiş olacak.

Vergi incelemesi devam eden mükellefler

Yürürlüğe girecek bir yapılandırma kanununda vergi incelemesi devam eden mükelleflerin istemeleri halinde tamamının yapılandırma kanunundan faydalandırılması gerektiği yerinde bir düzenleme olacak.

Devreden KDV'si olan mükellefler

Sonraki Döneme Devreden KDV'si olan mükellefler KDV yönünden matrah artırımında bulunsalar dahi, bu dönemler için yapılacak vergi denetimlerinde matrah artırımı dikkate alınmadan Devreden KDV azaltılarak beyannameleri tekrar düzeltiliyor. Bu da Devreden KDV'si bulunan mükelleflerin matrah artırımında bulunmalarının önüne engel olarak çıkıyor.

İhracatçılar uzaklara açılıyor

Türkiye İhracatçılar Meclisi, Uzak Ülkeler Stratejisi kapsamında 3 ayda 19 ülkeyi kapsayan 17 ticaret heyeti düzenliyor. 22 Ocak'ta Venezuela ile başlayacak heyetlerle ihracat menzili 4 bin kilometreye uzayacak.

Türkiye'nin küresel pazarlarda konumunu güçlendirmek ve uluslararası ticaretten payını artırma için belirlenen Uzak Ülkeler Stratejisi çerçevesinde yılın ilk çeyreğinde ihracatçılar sahaya iniyor. Bu amaçla Ocak, Şubat ve Mart ayında 17 ticaret heyeti düzenlenecek. 22 Ocak'ta Venezuela ile başlayacak ticari seferler toplamda 19 ülkeyi kapsıyor. Ticaret Bakanlığı'nın Uzak Ülkeler Stratejisini etkin bir şekilde kullanmak isteyen Türkiye İhracatçılar Meclisi Ocak ayında düğmeye basıyor. Toplam 19 ülkeyi kapsayacak 17 ticaret heyeti için çalışmalar tamamlandı. İhracatçılar 22 Ocak'ta Venezuela ile sahaya inerken bir diğer heyet de 23 Ocak'ta Pakistan'ın yolunu tutacak.

İhracat her yıl en az yüzde 10 artmalı

Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı Mustafa Gültepe, Uzak Ülkeler Stratejisi ile 2023 yılını bir küresel atak yılı ilan edeceklerini belirterek pazar çeşitliliğini artırmak ve her yıl en az yüzde 10 artış

sağlamak için çalışmalara hız vereceklerini ifade etmişti. Bu amaçla yılın ilk 3 ayında dünyayı dolaşacak. Venezuela ve Pakistan'ın ardından ihracatçılar Şubat ayında Tayland, Meksika, Avustralya, Vietnam ve ABD'ye gidecek. Mart ayında ise trafik hızlanıyor. Bu ay ticaret heyetleri, Kanada, Güney Afrika, Malezya, Brezilya-Şili, Panama-Kosta Rica, Arjantin, Etiyopya, Japonya, Kolombiya ve Nijerya ülkelerini kapsayacak.

Menzil 4 bin kilometreye çıkacak

Uzak ülkeler stratejisi kapsamında yapılacak 17 ticaret heyeti ile ihracatçıların ortalama 3 bin 65 kilometre olan ihracat menzilimizi dünya ortalaması olan 4 bin 744 kilometrenin üzerine çıkarmayı hedefliyor. Bir diğer hedef de geleneksel ürün-pazar yapısını ileri aşamaya taşıyarak, yeni ürün ve yeni pazar çeşitliliğine odaklanmak. Söz konusu Türkiye'den 2 bin 500 kilometreden uzak mesafede bulunan ülkeler, dünyadan ithalatı 60 milyar doların üzerinde olmasına karşın, aldığımız pay yüzde 1'in altında.

Karaismailoğlu: 2053 yılına kadar tüm planlar yapıldı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, İstanbul PPP Week Programı'nda, kamu-özel sektör iş birliği projelerinin ülkelerin kalkınmasına etkileri, Türkiye'de bu alanda hayata geçirilen projeler ve yapılan çalışmalar hakkında bir sunum yaptı. Çok sayıda ülkeden yabancı yatırımcı, Türk iş insanları ve kamu görevlilerinin katıldığı etkinlikte Karaismailoğlu, Türkiye'nin coğrafi konumunun barındırdığı avantajlara işaret ederek, kendilerinin de buna dönük politikalar geliştirdiğini söyledi.

Karaismailoğlu, Türkiye'nin dünya ticaretinden aldığı payın artırılması için yoğun şekilde çalıştıklarını ifade ederek, şunları kaydetti: "Lojistik ve ihracatta önemli yatırımlar yaptık. Dünyanın en hızlı büyüyen, gelişen ülkelerinden bir tanesi haline gelmemiz kolay olmadı. Şu anda dünyadaki ticaret hacmi 12 milyar ton, 2030 yılına geldiğimizde bunun 225 milyar tona çıkacağı öngörülüyor. Türkiye'nin burada çok önemli coğrafi avantajı var. 2053 yılına dek bütün planlarımızı yaptık."

Türk modacılar ABD'ye 2 milyar dolar ihracat hedefliyor

Türk moda endüstrisi, 2022 yılında 1 milyar dolarlık ihracata imza attığı, yıllık 120 milyar dolar konfeksiyon ürünleri ithal eden ABD pazarına 2 milyar dolar ihracat hedefliyor. Modacılar sonbaharda ABD'ye ticaret heyeti düzenleyecek.

Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği, Ticaret Bakanlığımızın ABD'yi hem hedef ülkeler arasında olarak belirlediği ABD'de 17-18 Ocak 2023 tarihlerinde düzenlenen New York Premiere Vision Manufacturing Fuarı'na ilk kez 10 firmayla milli katılım organizasyonu düzenliyor. New York Premiere Vision Manufacturing Fuarı'nın 2023 yılındaki ilk dış pazar faaliyetleri olduğu bilgisini veren Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Başkanı Burak Sertbaş, 2023 yılında agresif bir pazarlama hedeflediklerini, 2022 yılında 2 fuara milli katılım organizasyonu yapmışken, 2023 yılında bu sayıyı 6 fuara çıkardıklarını dile getirdi.

Amerika, AB'den sonra en büyük ikinci pazarımız

Türkiye'nin hazır giyim ihracatında Avrupa Birliği'nin açık ara birinci Pazar olduğunu hatırlatan Sertbaş, "Amerika ise, ihracatımızda AB'nden sonra ikinci sırada yer alıyor. Dünya'dan yıllık 120 milyar dolarlık

hazır giyim ürünleri ithal ediyor. Ticaret Bakanlığımızın ABD'yi hem hedef ülkeler arasında olarak belirlediği ABD'de 17-18 Ocak 2023 tarihlerinde düzenlenen New York Premiere Vision Manufacturing Fuarı'na ilk kez 10 firmayla milli katılım organizasyonu düzenliyor. New York Premiere Vision Manufacturing Fuarı'nın 2023 yılındaki ilk dış pazar faaliyetleri olduğu bilgisini veren Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Başkanı Burak Sertbaş, 2023 yılında agresif bir pazarlama hedeflediklerini, 2022 yılında 2 fuara milli katılım organizasyonu yapmışken, 2023 yılında bu sayıyı 6 fuara çıkardıklarını dile getirdi.

Fuarı Ocak ve Temmuz aylarında yılda iki kez düzenleniyor. İki fuar da yer alacağız" şeklinde konuştu.

"ABD'ye sektörel ticaret heyeti düzenlemeyi hedefliyoruz"

New York Premiere Vision Manufacturing Fuarı'nın ABD'nin en önemli moda fuarlarından biri olduğu bilgisini paylaşan EHKİB Dış Pazar Stratejileri Geliştirme Komitesi Başkanı Tala Uğuz, ABD'li markaların bozulan tedarik zinciri, artan maliyetler ve artan riskler karşısında yeni bir arayışa yöneldiklerini, yıllardır Avrupa'nın ve ABD'nin önemli markalarına üretim yapan, esnek üretim yeteneğine sahip, güçlü tasarımı altyapısı olan Türk moda endüstrisi olarak ABD pazarında Uzakdoğulu üreticilere güçlü bir alternatif sunduklarının altını çizdi.

Anadolu'da muazzam bir yatırım yapma iştahı var

İş dünyası krediye erişme sorunları ile boğuşurken yeşil dönüşüm gibi fırsatları ıskalamadan doğru bir vizyonla ileriye yürüyebilecekse, bunda TÜRKONFED gibi sivil toplum örgütlerinin büyük katkısı olacak. TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, Anadolu'daki yatırım arzusunun önündeki engeller kaldırılırsa Türkiye'nin müthiş potansiyeline ulaşacağını anlattı.

Özlem ERMİŞ BEYHAN

Çatısı altında 30 federasyon ve 300'den fazla dernek bulunan TÜRKONFED, iş insanlarının Türkiye hayali yolunda Cumhuriyet'in 100'üncü yılında sivil toplum kuruluşu temelli bir kalkınma hareketi başlatıyor. TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, "Anadolu'da tüm imkansızlıklara, resesyon beklentilerine rağmen muazzam bir yatırım yapma isteği var, potansiyelimiz çok yüksek" dedi.

Türkiye'nin gönüllülük esasıyla bir araya gelmiş en büyük bağımsız iş dünyası örgütü Türk

Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Türkiye'nin topyekun kalkınması hedefiyle çalışmalarını hızlandırmış durumda. Cumhuriyet'in 100'üncü yılında tüm Türkiye genelindeki 30 federasyon ve 300'den fazla dernek ile 81 ilde 81 toplantı planlanıyor. TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, hedeflerinin Türkiye'nin ekonomide günlük konuları aşarak hep birlikte doğru yere bakılmasını sağlamak olduğunu söyledi.

Sönmez umutlu, çünkü geleceğe Anadolu'dan bakıyor. Anadolu'da iş insanlarının büyük bir yatırım arzusu içinde olduğunu görüyor. Şöyle anlattı: "Anadolu'da muazzam bir yatırım yapma isteği görüyoruz. İmkan olmamasına rağmen, resesyon beklentilerine rağmen... Potansiyelimiz çok yüksek. Çok dinamik bir ülkeyiz, iş insanlarımız çevik, esnek, her zorluğa karşı üretimin peşinde."

TOKİ konut değil fabrika yapın

Ancak Anadolu'nun derdi de çok. TÜRKONFED Başkanı'nın sorunlara çözüm önerileri iş dünyasının nabzını ortaya koyuyor. Yatırım iştahı var ancak büyük engeller de ortada. Örneğin fabrika

yapacak arazi ve inşaat maliyetleri iş dünyasının elini kolunu bağlıyor. Bu nedenle Sönmez, "TOKİ konut yapacağına fabrika yapsın. Böylece üretim ve istihdam artsın, gelir seviyesi yükselsin. İş insanları kolları sıvadıktan sonra yatırım için ayırdığı bütçenin yüzde 70'i arsaya, fabrikaya gidiyor. İş maki-ne almaya gelince tıkanıyor" dedi.

Kredide vadeler uzamalı

Peki son açıklanan Kredi Garanti Fonu (KGF) paketi iş dünyasının beklentilerini karşıladı mı, finansmana erişim sorununu çözecek mi? Sönmez, 250 milyar liranın Türkiye ekonomisi açısından küçük ama önemli bir kredi imkanı olduğunu söyledi. İş dünyasının finansman sorununa daha uzun vadeli bakılması gerektiğini anlattı:

"Bir yatırımın karar aşamasından tamamlanmasına kadar geçen süre ortalama 2 yıldır. Yeni yatırım, kapasite artırma hep bir süre ister. Oysa siz 6 ay sonra kredinin geri ödemesini başlattığınızda iş dünyası açısından bunun handikapları oluyor. Yatırıma yönelik krediler daha uzun vadeli olmalı. Kredi skalasını üretim odaklı şekilde geliştirmek zorundayız." TÜRKONFED Başkanı Süley-

man Sönmez, arsası olanın, sermayesi olanın kredi bulabildiği sistemin değişmesinin ülkeyi katma değeri yüksek üretime doğru götüreceğini vurguladı. Sönmez, "Avrupa'da asgari ücretli oranı sadece yüzde 7. Türkiye'de ise iki kişiden biri asgari ücretli. Krediler katma değerli yatırıma akmaya başladığında, Türkiye'de işgücünün yüzde 50'sinin asgari ücret aldığı yapı da değişecektir. O zaman asgari ücret konusu da Türkiye'nin gündeminden düşer."

Yeşil dönüşüm finanse edilmeli

Türkiye'nin önünde yeşil dönüşümün bir risk değil büyük bir fırsat olduğunu ortaya koyuyor Sönmez. TÜRKONFED bu vizyonla eğitimlere, Anadolu'nun dört bir köşesinde yeşil dönüşüm merkezleri kurmaya başladı. Hedef, KOBİ'lere önce yeşil dönüşüm ihtiyacını anlatmak, sonra bir yol haritası çizmek. Ama burada da yol gelip finansmana takılıyor. TÜRKONFED Başkanı söylemden eyleme geçmek gerektiğini söyledi: "Yeşil yatırımlar önceliklendirilmeli. KOBİ'ler özel yeşil dönüşüm finansmanı için destek verilmeli."

İş dünyasının hayalindeki Türkiye

TÜRKONFED, "Hayalimizdeki Türkiye'ye de 85 milyon insanımız ile birlikte çalışarak, birlikte üreterek ve birlikte paylaşarak ulaşacağız" diyerek, hayal edilen Türkiye'nin fotoğrafını şöyle ortaya koydu:

- Yerküreye ve yeşil dönüşüm ile uyumlu ekonomik atılımı başlatmış;
- Sosyal, laik ve demokratik hukuk devletini yeniden inşa etmiş;
- Güçler ayrılığını, denge ve denetleme mekanizmalarını yerli yerine oturtmuş;
- Yargının tam bağımsızlığını tesis etmiş;
- Avrupa Birliği'ne üye olmuş;

- Toplumsal ve siyasal uzlaşmalar ile yeni dönemin, yeni ve sivil anayasasını yapmış;
- Hukukun üstünlüğüne inancı artırmış, ortak yaşama iradesi ile güçlü bir toplumsal dönüşümü başarmış;
- Cinsiyet eşitliğine duyarlı politikalar geliştirmiş, ayrımcılığın, ötekileştirmenin, kutuplaşmanın olmadığı toplum devlet mutabakatını sağlamış;
- Onurlu yaşam hakkını kurumsallaştırmış ve garanti altına almış;
- Adaletsizlik ve yoksullukla mücadele politikalarının, küresel öncülerinden olmuş bir Türkiye hayal ediyoruz.

100'üncü yılda Anadolu'nun 81 ilinde kalkınma hamlesi başlatıyor

TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, "Küresel risklerin arttığı bu dönemde ülke olarak iki önemli avantajımız öne çıkıyor: Esnek, krizler karşısında başışıklık sistemi güçlü olan iş dünyamız ve Anadolu'daki üretim gücümüz... Yeryelden küresele uzanan kalkınma yolumuz Anadolu'dan, KOBİ'lerimizden geçiyor" dedi. Tüm bu düşüncelerden hareketle TÜRKONFED 20 Ocak'ta '100. Yıl Buluşmaları' adı altında bir proje başlattı. Sönmez projenin detaylarını şöyle anlattı: "Bandırma'dan başlatacağımız bu proje kapsamında 26 kalkınma ajansının olduğu her yerde 26 bölgesel federasyonumuzun sorumluluk alanındaki 81 ilimizde 100. Yıl Buluşmaları adı altında bir dizi etkinlik gerçekleştirmeyi planlıyoruz.

Hedefimiz ikinci yüzyıla girerken TÜRKONFED'in Yeni Dönem Yeni Ufuklar vizyon belgesini anlatmak, hayalimizdeki Türkiye'yi paylaşmak; ortak akıl ile uzlaşma zemininde ülkemizin aydınlık geleceğine katkı koymak. Bu kapsamda tüm federasyonlarımızdan, derneklerimizden bölgelerine ve ülkeye değer yaratacak projeler geliştirmelerini isteyeceğiz. Anadolu'nun kalkınma dinamiklerini harekete geçirecek dijitalleşmeden yeşil dönüşüme, girişimcilikten gençlik ve kadına, demokrasiden yerel kalkınmaya projelerimizi 100. Yıl Buluşmaları kapsamında kapsayıcı ve katılımcı işbirlikleri ile artırmak en büyük hedefimiz. "

"Krediye erişimde sorun yaşayanların oranı % 90'ı buldu, KGF ancak bir nebze rahatlatır"

TÜRKONFED her çeyrek düzenli olarak 30 federasyon ve 300'ün üstünde derneğin katılımıyla İş dünyasının nabzını ölçüyor. Son çeyrek anket sonuçlarının henüz yeni geldiğini söyleyen TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, bu son sonuçları önüne alarak Anadolu iş dünyasının sıkıntılarını şöyle anlattı: "TÜRKONFED üyelerinin yüzde 84'ü 2022 genelinde finansmana erişim sorunları yaşadığını belirtti. Yüzde 80'i, 2022'nin ikinci altı ayında finansmana erişimin zorlaştığını söyledi. Yüzde 77'si finansal risklerin artacağını düşünüyor. Krediye erişimde sorun yaşayanların oranı yüzde 90. Uygulanan düşük faiz politikası nedeniyle politika faizi ile reel faiz arasındaki makas açılıyor. Son 3 ayda bankaların kredi

verme iştahındaki azalma, özel sektöre çok net yansımış durumda. KGF kredileri işletme sermayesi sorunu yaşayan ve uzun vadeli finansman sorunları yaşayan başta KOBİ'lerimiz olmak üzere işletmelerimizin önünü açacak ve zorlu dönemde cansuyu görevi gerektirir. Ancak unutmamak gerekir ki milli gelirimizin 2022 sonuyla 13,5 trilyon TL'ye yaklaştığı tahmin ediliyor. Dolayısıyla 250 milyar TL'lik KGF paketi; azalan siparişler ile ücret ve EYT maliyetlerinin baskısı altındaki işletmeleri ancak bir nebze rahatlatılabilecektir. Enerji ve üretici fiyatlarındaki artış maliyetleri de yükseltiyor. Genellikle ihracata odaklanıyoruz ama bu ihtiyaçlar arasında ithalatta ve üretimde de zorluk yaşama ihtimalini beraberinde getiriyor."

İlk röportaj Nezih Demirkent ile...

Sorunların çözümü için ortak akıl ile hareket etmeli ve denge, dönüşüm, kalkınma unsurlarını önceliklendirmeliyiz. 3D olarak adlandırdığımız üçüz dönüşüm; 'dijital', 'yeşil' ve 'toplumsal dönüşümü' kapsıyor.

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken, aynı ufka ve hatta ötesine yeniden bakabiliriz. TÜRKONFED olarak kamuyu, özel sektörü, üniversiteleri, siyaset ve sivil toplumun tüm paydaşlarını uzlaşma zemininde bir arada çalışmaya davet ediyoruz.

TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, sivil toplum çalışmalarına iş hayatına girdiği ilk dönemden beri gönül vermiş bir iş insanı. Sönmez DÜNYA Gazetesi'nin kendisi için özel bir öneme de sahip olduğunu anlattı: "Ben henüz çok genç iken, Adana Genç İş insanları Derneği Başkan Yardımcılığı görevini yaparken, ilk röportajımı DÜNYA Gazetesi'nin kurucusu merhum Nezih Demirkent ile yapmıştım. DÜNYA Gazetesi her zaman Anadolu'daki iş insanının destekçisi olmuştur, yanında güvenle yer aldığımız bir gazete olmuştur" dedi.

Enflasyon döngüsünden kurtulmak imkansız görünüyor

Enflasyon TÜRKONFED Başkanı'na göre 2022 yılında olduğu gibi 2023'te de ülkemizin öncelikli gündemi olmaya devam edecek. Sönmez, "Mevcut para politikası rejimi ve ekonomi yönetiminin ekonomi-politik hedefleri bağlamında enflasyon döngüsünden kurtulmak imkansız görünüyor. İyimser bir bakışla yüzde 30-70 arasında dalgalanan bir enflasyon patikasına girmiş oluruz. Böyle bir senaryoda ülkemizin ekonomi bilimi çerçevesinde, kalıcı bir tedavi ve reform gündemini hayata geçirmeden çıkması zor görünüyor" dedi.

Kadın olmadan kalkınma olmaz

TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez, kadınlar olmadan bir ülkenin kalkınmasının mümkün olmadığını söyledi. "Kadın birinci öncelik. Anadolu'da kadınlarımız birbirinden etkileyici başarı hikayelerine imza atıyorlar. Bu şu açıdan da çok önem-

li, bu rol modelleri onları izleyen diğer kadınlara "O yaptırı ben de yapabilirim, o başardı ben de başarabilirim" duygusunu veriyor, motive ediyor" dedi. Sönmez TÜRKONFED olarak kadın girişimciliğini özel olarak desteklediklerinin altını çizdi.

Stories the world needs to know.

Unflinching on-the-ground news coverage, delivered.

Subscribe to the International Edition
and gain unlimited digital access.

**Save up to 25% on the cover price,
for 12 months.**

Order today

+90 212 285 10 12 ext 1155
tolga.demirbas@dunyaeko.com

Offer is valid for new subscribers in Turkey only. For rates in other countries email nytdubai@nytimes.com.
Smartphone and tablet apps are not supported on all devices.

Stratejik
DüşünceProf. Dr. Aykut
GÜLTüketen-tükenen insan
ve kaynak kullanım
ekonomisi

Zaman zaman insanın fabrika ayarlarına dönmesi gerektiği konuşulur. Dijitalleşme ve hızlı teknolojik gelişme, tam anlamı bilinmese de bir sıfırlamaya, öze dönmeye olan ihtiyacı körükler. Prof. Dr. Sinan Canan'ın "İFA: İnsanın Fabrika Ayarları" kitap serisi sanırım bu ihtiyacın bir sonucu.

Ölüm düşüncesinin insanı hızlandırdığı söylenir. Hızlanarak daha uzun bir ömrü yaşamak ister insan. Ancak hızlanmak, gerçekte hayatı kısaltmaktır. İnsanın ışık hızına yaklaştıkça giderek yok olması, kısa ömrünün daha da sıfıra yaklaşması değil midir? Oysaki yavaşlayan insan, hayatı daha çok hisseder. Böylece daha uzun ve bereketli bir hayat sürdürebilir.

Doğal akıştaki insan

İnsanın fabrika ayarları derken acaba taş devri insanını mı kast ediyorsunuz? Aslında tam olarak kastettiğimiz, yaratılış fitratına uygun insandır.

Acıktığında avlanan veya doğadan toplayan, bulduğunda yiyen, bulamadığında açlığa katlanabilen bir insan düşünün. İhtiyacı kadarını tüketen, hiçbir kaynağı israf etmeyen, doyduğunda tatmin olan ve şükran duyan insan.

Yaptığı avın etinden derisine kadar her bir parçasını kullanan, besinlerini uzun süre saklama imkânı olmadığından dostları veya kabilesi ile paylaşan, paylaşmayı bilen insan. Akşamları, bir ateşin etrafında, hikâye anlatıcılığının sağladığı muhteşem atmosferde, bilgi insanların sunduğu kaliteli akademik performanslar.

Uzun aralıklarla aç kalmanın faydaları bugün bilimsel araştırmalara da yansıyor. Taş devri diyeti de giderek popüler oluyor.

Her defasında tek çeşit ve sınırlı olduğu sağlıklı bir beslenme tarzı. Aydınlatma olmadıktan ve fiziksel yorgunluktan erken yatan, gece uykusunda melatonin en üst düzeyde faydalanan ve gün doğmadan önce sabahın erken saatlerinde mutlaka ayakta olan insan.

Avlanma ve güvenlik gibi temel ihtiyaçları karşılamak için sürekli hareket halinde olan taş devri insanı, günde on bin adım atmak veya bir spor salonuna devam etmek zorunda kalmadı.

Sadece yırtıcı hayvanlara karşı duyulan endişenin olduğu, toplumsal baskılar ve stresin en az seviyede olduğu bir hayat.

Sigorta poliçeleri ile tam güvenli (!) yaşam, rahat emeklilik, diploma ve sertifikalar gölgesindeki eğitim girdabı, hiç gündeminde olmaz taş devri insanının.

Daha da önemlisi insanın doğadan alması gereken, kıyayet miktarı kadardır. Doğal dengiyi bozmayan, yetinmeyi bilen insandır o.

Yazının icadı sonrası geçen uzun bir dönemin ardından en büyük dönüşüm sanayi devrimi ve dijitalleşme ile gerçekleşti...İçinde bulunduğumuz çağın insanlık tarihindeki yeri, muhtemelen, on iki saat üzerinden düşündüğümüzde son birkaç dakika gibidir. Çok kısa zamana sıkışmış müthiş bir değişim ve dönüşüm.

Önemli olan kaynak kullanım ekonomisi

Tüketimein çoğunlukla toplumsal itibar için yapıyor olması, bireyciliğin ve farklılaşmanın öne çıkması, insanın tüketimin kölesi haline gelmesi; daha fazla hür olmaya çabaladıkça batağa saplanması gibidir.

Kredi kartı limitinin, insanın değerini belirlediği, sürekli harcamanın anlık hazları tetiklediği ve tüketimin bağımlılık haline geldiği bir sistem. Kapitalizmin devamı tüketime, tüketim ise toplumun baştan çıkartılmasına bağlı.

Büyükbaş hayvanların iklim değişimini körüklediği sürekli vurgulanıyor ve uluslararası anlaşmalar yapılıyor. Ancak gerçek çevreciliğin, ihtiyaç yoksa almak, bunun sonucunda daha az üretmek ve daha az kaynak tüketerek, çevreye olan tahribatı azaltmak olduğundan hiç bahsedilmiyor.

Üretim ve tüketim ekonomisinin ötesinde bugün öne çıkması gereken kaynak kullanım ekonomisidir.

"Mutlu olmanın iki yolu var: Ya isteklerinizi azaltacaksınız ya da imkanlarınızı zorlayacaksınız" der Dostoyevski. Biz imkanlarımızı zorlamayı tercih ettik ancak isteklerimiz daha büyük oranda körüklendi. Sonunda kimse mutlu olamadı.

Bu anlatılanlar elbette ki mağarada yaşayalım, toplumdan kendimizi izole edelim anlamına gelmiyor.

Sorulması gereken soru şu: Bugünkü teknolojiyi ve sosyal normları da reddetmeden taş devri insanının yaşam tarzını olabildiğince bugün bir şekilde uyarlamak mümkün müdür?

Karton ambalajcılar bu yıl
ABD pazarına odaklanacak

2022'de ihracatta 1.2 milyar dolara imza atan kağıt karton ambalaj sektörü, bu yıl ABD pazarına odaklanacak. Sektör oyuncuları, 100 milyar doları bulan ABD pazarından pay almak istiyor. KASAD Yönetim Kurulu Başkanı Alican Duran, "Bu pazardan yüzde 1 bile pay alsak büyük bir hacim olur" dedi.

Geçtiğimiz yılı üretim ve ihracatta yüzde 38'lere ulaşan artışla kapatan kağıt karton ambalaj sektörü, 2023 rotasını uluslararası alanda en büyük pazar konumundaki ABD'ye çevirdi. İngiltere ve Almanya başta olmak üzere 50'den fazla ülkeye ürün veren sektör, 100 milyar doları bulan ABD pazarından pay almak istiyor.

ABD'yi en büyük ithalatçı olarak değerlendiren Karton Ambalaj Sanayicileri Derneği (KASAD) Yönetim Kurulu Başkanı Alican Duran, "Bu pazardan yüzde 1 bile pay alsak büyük bir hacim olur. Önümüzdeki haftalarda ABD pazarına yönelik çalışmalarımız hızlanacak. Bu yıl ABD'ye odaklanacağız" dedi.

ABD'nin Çin ve Uzakdoğu ülkelerinden karton ambalaj alımını düşürmesi üzerine harekete geçtiklerini belirten Duran, geliştirdikleri UR-GE projesi kapsamında 20 üretici firma ile ABD pazarına açılacaklarını, 5 yıl içerisinde de 500 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmeyi amaçladıklarını kaydetti. Sektörün dış pazarlardaki etkisini artırmayı hedeflediklerini ifade eden Duran, "Şu an tüm sektörlerde olduğu gibi bizim sektörümüzde de talepler düşük seyreliyor. Yakın coğrafyamızda yaşanan siyasi olayların yanı sıra yakın zamanda Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkeleri ile geliştirilen pozitif ilişkiler de sektörümüze olumlu yansıyor. Bu ülkelerden gelen yoğun talepler var,

üreticilerimiz onları en hızlı şekilde karşılamaya gayret ediyor" dedi. 2023'ün dünya ticareti için zorlu geçeceğine işaret eden Duran, "Atılan her adımda dikkat edilmesi gerekiyor. Özellikle resesyonun doğuracağı sonuçlara nitelikli çözümler üretmek sektörün zarar görmesinin önüne geçmek gerekiyor. Bizim zorluklarla mücadele etmeye alışkın bir yapımız var o sebeple bu dönemi en az sıkıntıyla atlatacağımızı düşünüyoruz. Şu an en önemli hedefimiz pazarlarımızı kontrollü bir şekilde büyütüp yerimizi sağlamlaştırarak 2023'ü başarılı bir şekilde tamamlamak" diye konuştu.

"Üretimde Avrupa'yı daha yukarı taşıyoruz"

Türkiye'nin yıllık 1 milyon ton üretim kapasitesiyle üretimde önemli bir noktada olduğunu dile getiren Duran, son 10 yıldır Avrupa'da sektörü Polonya ve Türkiye'nin yukarılara taşıdığını söyledi. Gelecek 10 yılda Türkiye'nin rolünün daha da artacağına vurgu yapan Duran, şunları söyledi: "Avrupa'nın

Alican Duran, "Sektör olarak 2023'te de 2022 rakamlarımızı korumak istiyoruz" dedi.

en önemli karton ambalaj üreticileri arasında yer alan Türkiye karton ambalaj sektörü, yaptığı yatırımlarla global ölçekte etkinliğini artırıyor. Dünyada yaklaşık 330 milyar dolarlık bir pazar büyüklüğüne ulaşan kağıt karton ambalaj sektörü, 2024 yılına kadar 1 trilyon doları ge-

çecek olan küresel ambalaj pazarındaki payını yüzde 35'e çıkararak 365 milyar dolarlık bir büyüklüğe dönüşecek. Türkiye kağıt karton ambalaj sektörü de global pazarın büyümesinden önemli bir pay almayı ve ihracat pazarları ile büyümesini sürdürebilir kılmaya devam ediyor. "2022'de kağıt ve kağıt ürünleri sektörünün yüzde 33 artışla 3.1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdiğini aktaran Duran, kağıt karton ambalaj ihracatının ise yüzde 14.3 artışla 1.2 milyar dolar olduğunu belirtti. Duran, "Karton ambalaj sektörü ise 2022 yılında ihracatını yüzde 38 artırarak 250 milyon dolara çıkardı. Yakaladığı üretim gücü ile 2023'te de ihracat başarısını yeni pazar, sürdürülebilir çözümler ve tasarım ile sürdürmeyi planlıyor" dedi.

"Z kuşağı çevrede hassas"

Tüketicilerin çevreyi ve doğayı koruyan yapıda ürün taleplerine karşı, dünyada karton ambalajın döngüsel ekonomiye uygun, çevreci ve doğada çok çabuk çözünebilen yapısıyla avantajlı bir yapı sunduğunu bildiren Alican Duran, "Özellikle Z kuşağı çevre ve sürdürülebilirlik konusunda çok hassas. Karton ambalaj sanayisi olarak çağın gerekliliklerine hızla adapte olan ve çözümler geliştiren bir yapımız var. Bizim ürünlerimiz yapı itibarıyla zaten çevreci ancak karton ambalajın yüzde 100 geri dönüştürülebilir olması için de Ar-Ge çalışmalarımızı sürdürüyoruz" dedi.

Sektörde büyük bir yatırım

Türkiye kağıt karton ambalaj sanayiinde büyük bir yatırım hazırlığı olduğunu duyuran Alican Duran, "Yüzde 100 selülozdan yapılan karton ambalaj fabrikası için kolları sıvadık. 500 milyon dolarlık bir yatırımla hayata geçirilecek bu tesisle 450 milyon

dolarlık ithalat önlenecek, ibre ihracata dönecek. Yatırım konusunda görüşmelerimiz sürüyor. 24 ay gibi bir sürede sonuçlanacağını düşünüyoruz" dedi. Duran, tesisin faaliyete geçmesiyle üretim kapasitesinin yüzde 25 artacağına işaret etti.

The Sandbox, Anadolu'da
metaverse eğitimine başladı

Popüler metaverse platformlarından The Sandbox, bilim seferberliği kapsamında Anadolu'da metaverse odaklı eğitimlere başladı. Tokat Zile Cumhuriyet Ortaokulu'nda düzenlenen Web3 Bilim ve Metaverse Seferberliği'nde The Sandbox tarafından öğrencilere, game maker ve Vox edit geliştirme motorları yardımı ile kendi oyunlarını geliştirme eğitimi verildi.

The Sandbox Türkiye Ülke Müdürü Arslan Kiran, etkinlikte öğrencilere game maker ile metaverse deneyimlerini oluşturma ve yayınlama imkanı sunduklarını söyledi. Kiran, "Bilim Seferberliği, öğrencileri erken yaşta metaverse ve bilimle tanıştırmayı, imkanı olmayan dezavantajlı gruplara, uygun materyaller ile teknoloji götürmeyi hedefliyor" dedi.

ASELSAN, veri indirme
hızını iki katına çıkaracak

ASELSAN, Milli Teknoloji Hamlesi yaklaşımı doğrultusunda uydru teknolojileri alanında bir dizi yatırıma imza attı. Şirket, geliştirdiği Yüksek Hızlı X-Bant Verici Birimi ile uydudan veri indirme hızını 2 katına çıkarmayı hedefliyor.

Şirket, uzay sistemlerine yönelik genel sınıflandırma çerçevesinde uzay ve uydru teknolojilerine ilişkin stratejik hedef olarak; uzay kesiminde temel görev yükü ve haberleşme alt sistemlerine, yer

kesiminde sabit ve taşınabilir yer istasyonları ve kontrol merkezleri ile tüm platformlar için uydru haberleşme terminallerine yönelik çalışmalarını sürdürüyor. Şirketin uydru/uzay teknolojilerine yönelik yaptığı çalışmalardan biri Yüksek Hızlı X-Bant Verici Birimi hayata geçirildi. Sistem, yer gözlem uyduları alçak yörüngede (LEO) hareket ederken yer istasyonunun görüş açısına girdiği zaman diliminde görüntüleri indirebiliyor.

EvoLog Lojistik
Rusya'da 10 bin
konteynere çıkacak

Lojistik sektöründe bu yıl 10'uncu yılını kutlayan ve her yıl yüzde 30'luk büyüme hedefiyle faaliyet gösteren EvoLog Lojistik, 2023'te Rusya pazarındaki araç kapasitesini 10 bin TEU'ya (10 bin konteyner) yükseltmeyi hedefliyor. Azerbaycan ofisini açarak bölgeye havayolu ve karayolu taşımacılığındaki pazar deneyimini götüren şirket, Rusya'daki deniz yolu taşımacılığı ile de bölgedeki uzmanlığını ve hizmet kalitesini güçlendirmeyi amaçlıyor.

Servis ağı güçlenecek

Rusya pazarı için başlatılan parsiyel konteyner ihracat hizmetine yönelik bilgi veren EvoLog Genel Müdürü Halil Özendi, "Rusya limanları uzun yıllardır düzenli servis ağımızın içinde yer alan bir bölge. Geçen yıl şubat ayı sonunda başlayan durumun, mevcuttaki talebi artıracığını öngörmüştük. Oradaki en büyük açık Türkiye'den birçok limana olan parsiyel konteyner taşımacılığının bu bölgeye daha önce hiç denenmemiş olmasıydı. Bunun en büyük nedeni karayolu ile bu hizmetin sağlanması ve gümrüksel anlamda karşılaşılabilecek zorluklardı. Ancak şartlar karayolu ticaretini güçleştirdi ve bu da deniz yoluna olan talebi hem maliyet hem transit süre avantajı göz önünde bulundurarak artırttı. Biz de bölgedeki acente gücümüz ve pazar bilgimizle deniz-

yolunda yüksek hacimler yakaladık" dedi.

Yeni yırımlar yolda

EvoLog Azerbaycan MMC'nin, Türkiye ve tüm dünyadan, Azerbaycan'a olan taşıma talepleri için hızlı bir başlangıç yaptığını söyleyen Özendi, "Haziran ayında açtığımız Azerbaycan MMC yurtdışındaki beşinci yatırımımız, doğadaki ilk kapımız. 'mikro ihracat' yükleri dahil, tüm taşıma modlarında hizmet veren deneyimli ekibimizde özel bir gümrük müşaviri de bulunuyor. Potansiyeline çok inandığımız EvoLog Azerbaycan MMC'nin, diğer Türk devletlerine yapacağımız yatırımların öncüsü olmasını hedefliyoruz. 2023 yılında en azından bir Türk devletine daha yatırım yapmayı planlıyoruz" dedi.

Gelecekte Haber Mustafa MERTCAN

Teknoloji dolu bir yıl başladı

50 yıldan uzun süredir düzenlenen, dünyanın en prestijli tüketici elektroniği fuarlarından biri olan CES Las Vegas'ı (Consumer Electronics Show) geçtiğimiz hafta ziyaret ederek geleceğin teknolojilerini yerinde gördüm. Her yıl yenilikçi teknolojilerin ilk adresi olan fuar, bu yıl da olağanüstü yeniliklerle doluydu. Özellikle yapay zekâ, IOT (nesnelerin interneti) ve elektrikli araçların öne çıktığı bir fuardı. Türk firmaları, deyim yerindeyse fuara damgasını vurdu diyebiliriz. Hazırladıkları harika bir şovla yeni nesil elektrikli aracımızı geçen yıl tanıtan TOGG, bu yıl da fuarın gözdelelerinden. "Bir arabadan fazlası" diyerek gönüllerimizi fetheden TOGG, bu yıl fuar standında Dijital Mobilite Bahçesi konsepti ile duyularımıza da hitap etti. Akıllı yaşam, temiz enerji ve yapay zekâ ile bütünleşen TOGG hem doğayla hem de dijitalle iç içe bir deneyimi bizlere sundu.

Türkler, CES'e damga vurdu

Önceki yıllara göre bu yılki fuarda; akıllı araçlardan, dijital ile birleştirilmiş ve uygulama üzerinden sağlık testi yapabilen uygulamalara kadar birçok Türk firması geleceğin teknolojilerini dünya ile buluşturdu. Tüm bu harika firmalarımızın haricinde, bizi ve girişim ekosistemimizi gururlandırdan ve teknolojiye gidebileceğimiz noktayı gözler önüne seren öyle bir alan vardı ki tüm Türk girişim ekosistemini aynı yerde görebildik. Kalkınma ajanslarımızın muazzam çalışması ile geçen yıl 20 civarında girişimci ile katıldığımız CES Eureka Park Alanı'nda, bu yıl birbirinden harika 53 Türk girişimci ile Türklerin bu alandaki başarılarını ziyaretçilere gösterme fırsatı bulduk. CES, uzun yıllardır normal fuar alanlarından ayrılarak her ülkenin girişimcilerini bir salonun içerisinde yatırımcılar ve diğer şirketler ile buluşturuyor. Özellikle son 10 yılda hızlı bir şekilde gelişen girişimci ekosistemi için bu fuar inanılmaz önem taşıyor.

Pazarlama ve satış göz ardı ediliyor

Biz mühendis altyapısına sahip insanlarda görülen temel sıkıntılardan biri: "Ben ürünü yaptım harika oldu. Şimdi bunu birinin almaması için hiçbir sebep yok!" diyerek işin aslında en önemli kısmı olan pazarlama ve satış göz ardı ederiz. Bu tip fuarların bu anlamda önemi çok büyük. Özellikle dünyanın en gözde teknoloji fuarına, böyle dolu dolu özenle seçilmiş Türk girişimcilerini götürmek ve onları dünya ile tanıştırmak muazzam bir vizyon.

Önümüzdeki yıllarda bu konuda, Türkiye'nin özel bir çalışma ile Ces Las Vegas, Web Summit Lisbon gibi teknoloji fuarlarına daha güçlü ve agresif gitmek gerektiğini düşünüyorum. Olabilecek en doğru çalışmayı Türkiye'de ITO'nun BTM'si (Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi) ya da İSTKA (İstanbul Kalkınma Ajansı) ve diğer bölge kalkınma ajanslarının yapacağı bir organizasyon ile CES ve Web Summit'te yer alacak yerli girişimler bir yarışma ile seçilse ve burada daha geniş katımlı ses getirecek bir organizasyon yapılsa harika olmaz mı?

Gerek BTM'de gerek kalkınma ajanslarında gerekse Teknopark ve TEKMER gibi alanlarda yüzlerce girişimci firmamız var. El birliği ile tüm bu girişimcileri IFM (İstanbul Fuar Merkezi) gibi bir alanda bir araya getirerek; üniversitelerin, sanayinin ve devletin beraber organize ettiği, içinde yarışmaların olduğu bir etkinlik hayal edelim. Buradan çıkacak ilk 100 girişimcimizi de uluslararası fuarlara götürürsek gerçekten Türk girişim ekosistemine muazzam bir fayda sağlanabilir, diye düşünüyorum.

Globalde buna benzer birçok etkinlik düzenleniyor. Biz bunun daha iyilerini yapabilecek enerjiye ve bilgiye sahibiz. Bu anlamda sanayicimizin de böyle bir organizasyona destek olacağına eminim. Amerika'nın şu andaki start-up ekosistemi, aslında 1970'li yıllarda gerçekleştirilen bu ve buna benzer etkinlikler ile olmuştu. Girişimciler, kendilerine ayrılan sürede ürünlerini ve değer önerilerini anlatarak insanları etkilemeye çalışıyor ve ticarileşmeye giden yolu hızlandırıyorlardı. Şu anda birçok hızlandırma programı var fakat bu tip etkinlikler ile gücü bir noktaya toplamanın büyük fayda sağlayacağını düşünüyorum. Bu arada geçtiğimiz 50 yıla damgasını vuran Apple, Microsoft gibi firmaların; bu tür etkinliklerde kapı kapı gezerek yatırımcı aradıklarını unutmamak gerekir. Girişimcilik kitle psikoloji tarafından bakıldığında bir farkındalık konusudur. Eğer bu ekosistemi gerektirince insanlara anlatabilir ve özendirebilirsek buradan onlarca, hatta yüzlerce unicorn (milyar dolarlık şirket) çıkartmamak mümkün değil!

Eskişehir Sanayi Odası Başkanı Celalettin Kesikbaş: Tahsilat krizi şirketlere tabela değiştirtti

Eskişehir Sanayi Odası Başkanı Celalettin Kesikbaş, 2022 yılının çetin geçtiğini ve şirketlerin en büyük sorununun finansman olduğunu belirterek, "Yaşanan tahsilat krizleri şirketleri tasfiye, tabela değiştirme ya da konkordatoya yöneltti" dedi. Kesikbaş, finansmana erişim sorununun altını çizdi.

Levent AKBAY

levent.akbay@dunya.com

Eskişehir Sanayi Odası (ESO) Yönetim Kurulu Başkanı Celalettin Kesikbaş, 2022'de yaşanan tahsilat krizlerinin şirketleri 'tasfiye', 'tabela değiştirme' ya da 'konkordato'ya yönelttiğini söyledi.

ESO tarafından yapılan Güncel Ekonomik Beklenti Anketi'nin firmaların en büyük sorununun 'finansman' olduğunu ortaya koyduğunu anlatan Celalettin Kesikbaş, Eskişehir sanayi kuruluşları açısından 2022'nin 'çetin' geçtiğini söyledi. Eskişehir'den gerçekleştirilen ihracatın 4 milyar doları aştığını, ihracatın yüzde 15'inin yüksek teknoloji ürünlerden oluştuğunu ifade eden Celalettin Kesikbaş, DÜNYA'nın sorularını yanıtlayarak 2023 beklentilerini anlattı:

Amacımız sorunları çözmek

Eskişehir Sanayi Odası (ESO) olarak, kentimiz ve ülkemiz sanayi ve ekonomisini kaldırmak, istihdama katkı sağlamak amacıyla çalışmalarımızı yürütüyoruz. Bu amaçla Eskişehirli üreticilerimizin daha çok ihracat yapmalarını ve istihdam olan katkılarını artırmak amacıyla yaşadıkları sıkıntıları çözüme kavuşturmayı temel bir hedef edindik.

453 işletmenin katıldığı anket

Eskişehir Sanayi Odası olarak üyelerimizin ekonomik beklenti-

Eskişehir'in en büyük pazarı ABD

Celalettin Kesikbaş: En önemli pazarımızın 348 milyon dolar ile ABD olduğunu görmekteyiz. Bunu Almanya ve Fransa izliyor. Avrupa Birliği ve OECD ülkelerine yüksek standartlarda ürün satabilme kabiliyetine sahibiz. Tüm dünyada 170 ülkeye Eskişehir ürünlerini ihraç ediyoruz. Bu özelliğimizi öne çıkararak ve stratejik sektörlerle daha çok yatırım yaparak çok farklı bir noktaya ulaşabiliriz.

lerini tespit etmek ve taleplerini ilgili bakanlıklara iletmek üzere Güncel Ekonomik Beklenti Anketini düzenledik. 453 işletmenin katılım sağladığı anket sonuçlarına göre firmalarımızın finansman konusunda ciddi sorunlar yaşadıklarını tespit ettik.

2022 yılının, pandemi sonrası yaşanan sıkıntılar, Ukrayna-Rusya krizinin eklenmesi, enflasyon ve finansmana erişimde yaşanan sorunlarla biraz daha çetin geçti diyebilirim.

Finansmana uygun koşullarda erişim

2022'de finansmana erişemeyen işletmelerde tahsilat krizleri yaşandığı, piyasa borçlarını çevire-

mez olan pek çok şirketin tasfiyeye gitme, tabela değiştirme ya da konkordato seçeneklerini kullanmaya başladığı sonuçlarını gördük.

ESO olarak, güçlü sanayimizle bu zor koşulların üstesinden üreterek, katma değer sağlayarak, istihdam yaratarak, özveriyle bu amaç ışığında çalışmalarımızı yürüttük.

Tüm bu sorunların önüne geçilmesi için özellikle yatırım ve ihracat yapacak işletmelerin finansmana uygun koşullarda ulaşabilmesi gerekliliğini ilgili kurumlara bildirdik.

Eskişehir'in ihracatı 4 milyar doları aştı

Eskişehir'in ihracatının 2022 yılında 4 milyar doları aştığını gör-

dük. 2023'te ihracatçılarımız yeni kavramlarla tanışacak; yeşil ve dijital dönüşümün, küresel ticarete yön vereceği bir sürece giriyoruz. Enerji ve karbon yönetimi ile dijitalleşme üretim süreçlerini tamamen entegre olacak. Firmalarımızı ikiz dönüşüme hazırlamak ve bu yönde desteklemek kaçınılmaz bir unsur olarak karşımızda duruyor.

İhracatta teknoloji avantajı

Eskişehir'den gerçekleştirilen ihracatın yüzde 15'ten fazlası yüksek teknoloji ürünlerden oluşuyor. Bu alanda Türkiye ortalamasının yüzde 4 civarında seyrettiğini düşündüğümüzde oldukça iyi bir noktada bulunduğumuzu söyleyebiliriz.

2023'ün kaderini kritik risklerin nasıl yönetileceği belirleyecek

'Global Riskler Zirvesi'nde savaş, salgın hastalık, çevresel riskler ve bunların getirdiği ekonomik güçlükler ele alındı. Zirvede 2023'ün seyri ve küresel güvenin hangi ölçüde geri tesis edileceği tartışıldı.

Türkiye'de risk yönetimi konusunda finans dışı sektörlerde faaliyet gösteren tüm profesyonelleri aynı çatı altında toplayan Kurumsal Risk Yönetimi Derneği (KRYD) tarafından düzenlenen '2023 Global Riskler Zirvesi' Sabancı Kuleleri Hacı Ömer Sabancı Konferans Salonu'nda gerçekleşti. Bu yıl 9'uncusu gerçekleşen zirvenin açılış konuşmalarını KRYD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Anıl Erkan ve Sabancı Holding Finans Grup Başkanı N. Orhun Köstem yaptı.

Çevre sorunları artık gündemin zirvesinde

Koronavirüs salgını sonrasında tüm dünyanın birçok alanda zor bir süreçten geçtiğine dikkat çeken KRYD Yönetim Kurulu Başkanı Yardımcısı Anıl Erkan, "Batıda bir nebze geride bırakılan pandemi riski bugün Çin'de devam ediyor. Kritik süreçte hepimiz, sevdiklerimiz ve ülkemiz için endişe duyduk.

Yine 2022 yılında başlayan Rusya - Ukrayna savaşı, başta Avrupa olmak üzere küresel ölçekte derin sonuçlar yaratmaya devam ediyor. Savaş ve dünyanın gözü önünde enerji ve gıda tedariklerini sektöye uğratan etkiler sürerken bu jeopolitik riskin ekonomik sonuçlarını da hep birlikte yaşıyoruz. Küresel çaptaki yüksek enflasyonun yarattığı yaşam maliyeti kısıncısı ve resesyon sinyalleri ülkeleri tedbirler almaya zorluyor. Diğer yandan iklim değişikliğinin sebep olduğu aşırı hava olayları hayatlarımızı ve işlerimizin sürekliliğini gündüne daha çok tehdit ediyor. Yayımlanan her yeni bilimsel araştırma küresel ısınmanın tahmin edilenden daha hızlı şekilde dünyamızı etkisi altına aldığını gösteriyor. Çevresel risklerin işlerimize yansımaları ve bu risklerin yönetimi artık şirket yönetim kurulları gündeminin en tepesinde yer alıyor" dedi.

Dünyanın karşılaştığı riskle-

rin savaş, salgın hastalık, çevresel riskler ve bunların getirdiği ekonomik güçlüklerden ibaret olmadığının altını çizen Anıl Erkan, "Global risklerin çözümünde en önemli etken, küresel güven ortamının güçlendirilmesi olarak öne çıkıyor. Bireysel ilişkilerde ve iş yapmanın temelinde yer alan güven ve özellikle ülkeler arasındaki güven, inşası çok uzun süren fakat bir gecede yerle bir olabilen bir kavram. Bugün büyük oyuncuların birbirleriyle bölge, pazar, nü-

fuz ve güç için kıyasıya rekabet ettiği bir küresel gündemden geçiyoruz. Gelineen noktada güven yıkılmış değil; fakat oldukça zayıflamış ve zarara uğramış durumda. Tüm dünya merakla atılacak yeni adımları bekliyor. 2023 yılının seyrini, büyük oranda bu kritik risklerin nasıl yönetileceği ve küresel güvenin hangi ölçüde geri tesis edileceği belirleyecek. Bu noktada iş insanları ve risk yönetimi profesyonellerini önemli görevler bekliyor" dedi.

%42

Sağlık sektöründe veri ihlallerinin maliyeti yüzde 42 oranında arttı.

DÜNYA

Hazırlayan: Emel YİĞİT

17 Ocak 2023 • SALI

s15 sigorta

277 gün

2022 yılında bir veri ihlalini tespit etme ve kontrol altına alma süresi ortalama

%70

Finans ve sigorta şirketlerine yönelik dijital saldırıların bankaları hedef alan yüzdesi

4.35 milyon dolar

Veri ihlallerinin şirketlere ortalama maliyeti

%27

Dijital Dünyada Güven Araştırması'na göre, veri gizliliği ihlali sebebiyle maddi zarara uğrayan şirket oranı

Saldırıları arttı siber sigorta şart oldu

Siber saldırılardaki artış, şirketleri de bireyleri de önlemler almaya zorluyor. Veri güvenliğini sağlamak için yapılan çalışmaların son noktası siber risklere karşı sigorta yaptırmak.

Siber saldırılar her geçen gün artıyor. Rakamlar sektörlerle ve dönemlere göre değişse de yükseklikleri çarpıcı.

PwC'nin 65 ülkeden 3.522 kıdemli yönetici katıldığı Dijital Dünyada Güven Araştırması'na göre dünyada her dört şirketten biri (yüzde 27) son üç yılda 1-20 milyon dolar arasında maddi zarara sebep olan veri gizliliği ihlaliyle karşı karşıya kaldı.

AXA Grubu'nun küresel araştırmalar sonucu tüm dünyayı etkileyen uzun vadeli risk faktörlerini ortaya koyduğu 2022 Gelecek Riskleri Raporu'nda da siber risklere dikkat çekildi. Raporla "Jeopolitik istikrarsızlık siber güvenlik risklerine dair kaygıları

artırıyor: Jeopolitik gerilimin yoğunlaşması ve dijitalleşmenin artması olası geniş çaplı siber saldırılarla ilgili endişelere sebep oluyor. Siber güvenlik riskleri, bu yılki rapordayine en önemli risk faktörleri arasında yer alıyor" denildi.

Laykon Bilişim Operasyon Direktörü Alev Akkoyunlu veri ihlallerinin şirketlere ortalama maliyetinin geçtiğimiz yıl 4,35 milyon dolar düzeyinde gerçekleştiğini söylüyor. Özellikle sağlık sektöründe ihlalin maliyetinin 2020'den bu yana yüzde 42 arttığını belirten Akkoyunlu, "Üst üste 12 yıldır sağlık sektörü, tüm sektörler arasında en yüksek ortalama veri ihlali maliyeti-ne sahip sektör oldu. 2022'de bir

veri ihlalini tespit etmek ve kontrol altına almak ortalama 277 gün yani 9 aysüzdü" diyor.

Siber güvenlik sigortası neleri kapsıyor?

Türkiye Sigorta Ekspertleri Derneği (TÜSED) Genel Sekreterliği'nin verdiği bilgiye göre siber risk sigortası ile sigorta şirketinin meydana gelen maddi zararları karşılaması, böylece istenmeyen olayların finansal etkilerinin hafiflemesi mümkün oluyor. Entegre kriz yönetimi çözümleri ile siber riskler karşısında şirketlerin ve kişilerin koruyucu ve önleyici tedbirlerini önceden alabilme-ri avantajını sağlayan siber risk sigortası, şirket itibarının onarıl-

ması ile ilgili masrafların ve diğer masrafların karşılanmasına da olanak tanıyor. TÜSED yetkilileri, bireysel siber güvenlik sigortalarının verdiği teminatları şöyle sıralıyor:

Veri ihlali ve sızıntıları, kimlik hırsızlığı, e-alışveriş anlaşmazlıkları ve sahte sitelerden alışveriş, kişiye ait ödeme araçlarının hileli veya kötüye kullanımı, platformlarda yer alan şifrelerin çalınması, ATM'den para çekildikten sonra sınırlı bir alanda gasp veya kapkaç gibi risklere karşı kişileri koruma altına almakla birlikte siber risklere bağlı hukuki masraflar. Bu teminatlara ek olarak siber güvenlik ve bilgisayar asistans hizmetleri de poliçelerde yer alıyor.

Alev Akkoyunlu / Laykon Bilişim Operasyon Direktörü

Siber saldırıların hedefindeki ilk üç sektör

Sağlık: Hastanelerin yüzde 90'ından fazlası son üç yıl içinde siber saldırıların özellikle fide yazılımlarının kurbanı oldu. Sağlık verileri, karanlık ağda en değerli veriler olarak görülüyor ve ele geçirilen veriler, diğer sektördeki verilere göre daha yüksek fiyatlara satılıyor. Sağlık hizmetleri dünyasındaki siber saldırılar, hizmet reddi, kötü amaçlı kod ve fide yazılımı gibi birçok şekilde ortaya çıkabiliyor. Bu saldırılar yalnızca sağlık hizmeti sağlayıcılarını değil aynı zamanda hastalarını da olumsuz etkiliyor. **Finans:** Finans sektörü, maksimum gelir ve etki için pek çok fırsat sunuyor; bunlar

bir siber suçlunun hedefleri için gerekli olan iki kriter. Bu nedenle finansal hizmetler sektörünün bir siber saldırının kurbanı olma olasılığı diğer kuruluşlara göre 300 kat daha fazla. Finans ve sigorta şirketlerine yönelik dijital saldırıların yüzde 70'i bankaları hedef alırken yüzde 16'sı sigorta şirketlerini hedef alıyor. Yüzde 14'ü diğer finansal işletmeleri hedefliyor.

Kamu Kurumları: Kamu kurumları, parmak izleri, vatandaşlık bilgileri, fotoğraf ve adres bilgileri gibi birçok değerli veriyi barındırdığı için her zaman ilk üç hedef arasındaki yerini koruyor.

"Risk gerçekleşmeden tespit edilmeli"

Monopoli Sigorta CEO'su Erol Esentürk, sigortanın faydaları, ürünlerin içeriği, verilen teminatların çeşitliliği gibi konularda müşterilerin çok daha iyi bilgilendirilmeleri ve bu sayede sigorta bilincinin artırılmasının gerekli olduğunu söyledi. Sigorta şirketleri ve aracı kurumların da kendilerini geliştirerek mevcut ve potansiyel müşterileri doğru şekilde bilgilendirmesi ve riskleri doğru ve eksiksiz aktarması gerektiğini kaydeden Esentürk, "Yeni dünya düzeninin ihtiyaçlarını en üst düzeyde karşılamak adına bizler bir sigorta şirketi

olmanın ötesine geçerek güvenilir bir "Risk Yönetimi Danışmanı" olarak müşterilerimize hizmet veriyor olmalıyız" dedi.

Erol Esentürk, ayrıca kurumsal müşterilerinin tesisleri için teklif çalışması öncesi şirket ziyaret ederek sigorta risk analizi yapıldığını söyledi ve şöyle devam etti: "Bu sayede sigortalının riskini doğru algılamasının sağlanması, olası riskleri, risk gerçekleşmeden tespit edilip bertaraf etme konularında danışmanlık verilmesi de bizlere düşen görevlerdendir."

Sağlık, kasko ve konut poliçesi seçerken dikkat!

Sigorta sektöründe maliyetlerin artması nedeniyle artık daha dikkatli seçimler yapmak gerekiyor. En fazla tercih edilen sigorta branşları, sağlık, kasko ve konut sigortası. Sigortam.net CEO'su Bora Uludüz, en ucuz poliçeyi seçmenin her zaman en uygun sigortaya sahip olmak anlamına gelmediğini belirtiyor. Uludüz, bu branşları yaptırırken tüketicilere yardımcı olacak önemli kriterleri şöyle sıralıyor:

Poliçe satın alırken ihtiyaca uygun teminatların dahil edildiğinden emin olmak gerekiyor.

Teminat limitini belirlemek poliçe tutarını optimumda tutmak için önemli. Katılım payının düşük olması da kişinin daha az ödemesini sağlıyor. Müşterinin gitmeye alışkın olduğu doktorların bulunduğu hastanelerin, sigorta şirketinin anlaşmalı hastaneler listesinde olup olmadığına bakmak gerekiyor.

Özel sağlık sigortası kapsamın-

da bazı hastalıklar için belirlenen birkaç aylık bekleme süresi farklı şirketlerde farklı uzunluklarda olabiliyor.

Sigorta şirketleri yıl boyu hiçbir hasar talebinde bulunmayanlar için ertesi yıl "hasarsızlık indirimi" uyguluyor.

Kaskoda İMM'ye dikkat

Başta servis ağı, orjinal cam, ikame araç olmak üzere temel kasko teminatlarının fiyatı ciddi ölçüde etkileyebildiğini belirten Bora Uludüz, kasko ürünündeki en

önemli teminatın ihtiyarı mali mesuliyet (İMM) olduğuna dikkat çekerek,

"Şöyle düşünün: Trafikte lüks bir araca çarpmanız durumunda milyonlarca TL'lik zarara yol açabilirsiniz. Bu durumda yüksek tutarlı, hatta sınırsız İMM size tam güvence sağlar, kafanız rahat olur. Üstelik sunduğu değere karşılık İMM limitini arttırmanın fiyatı oldukça bütçe dostu" diyor.

Konut sigortası temel teminatların yanında ihtiyaca bağlı olarak eklenebilecek pek çok ek te-

minat bulunuyor. Uludüz, poliçe satın alırken dikkat edilmesi gereken noktaları şöyle sıralıyor:

Sigorta yaptıracağınız konutta kiracı ya da ev sahibi olmanız, teminatların kapsamı açısından önemli. Ev sahipleri için bina ve eşya teminatını bir arada almak gerekirken, kiracıların yalnızca eşya teminatı sağlayacak bir poliçe oluşturmaları yeterli olacaktır.

Konut sigortası, poliçe kapsamına giren, evdeki bazı teknolojiler cihazlar için meydana gelecek kaza durumlarına karşı da güvence sağlar. Ancak bu teminatların oluşturulmasında cihaz yaşına dikkat etmek gerekir. Konut sigortası alırken, Zorunlu Deprem Sigortası (DASK) ile arasındaki farkları iyi anlamak gerekir. DASK, yalnızca deprem nedeniyle binanın hasar görmesi ve bu hasarın sigortalılar için maddi kayıp oluşturmaması durumunda geçerli olurken, konut sigortası çok daha geniş kapsamlıdır.

**Tersi
Düzü****Cem
KÜTÜK**
cemkutuk@gmail.com

"Re-Shoring" çip tedarik zincirinden başladı

Dünya ekonomisini izlemenin ve gelecek için çıkarımlarda bulunmanın etkili yollarından biri de tedarik zincirlerindeki kritik akışları izlemektir. Para, enerji kaynakları, emtia, silah ve yetmişmiş iş gücü. Son 20 yılda sanayiye dijitalleşme ve tüketici elektroniğinin hızlı büyümesi, çipleri/mikroişlemcileri de bu kritik akışlara ekledi. Dünyada çip ticaretinin ulaştığı boyut dikkat çekici. Örneğin dünyanın en büyük petrol ithalatçısı Çin'in çip ithalatı (301 milyar dolar) 2019'dan bu yana petrol ithalatını geçti.

Biz onları bilgisayarlar ile düşünsük de çipler, elektrikle çalışan alet ve makinelerin neredeyse tamamında yer alıyor. Çipler sadece karmaşık hesaplamalar için kullanılmıyor, modem ve sensör gibi uygulamalarda iletişimi/etkileşimi de mümkün kılıyor. Bugünlerde özellikle otomotiv sektöründe yaşadığımız gibi, üretim için yeterli çip yok ise nihai ürün de yok.

Çipleri, hafıza, mantık, mikro, analog, optoelektronik, ayırık ve sensörler olarak yedi grupta sınıflandırmak mümkün. Her bir çip sınıfında yer alan ürünlerin tasarımı ve üretimi farklı uzmanlıklar gerektiriyor ve bu nedenle çip sektörü farklı uzmanlıklara sahip çok sayıda üreticinin yer aldığı, konsolidasyonun kolay olmadığı bir alan. Çiplerin tasarım ve üretimi, diğer temel girdilere oranla çok daha karmaşık ve yüksek teknoloji gerektiriyor. Çip tedarik zincirinin çok çeşitli alanlarda farklı uzmanlıklara sahip çok sayıda şirketin rol alması, hiçbir ülkenin ve şirketin çip konusunda kendi kendine yeterli olmaması sonucunu doğuruyor. Çip hammaddesi olan silikon, ağırlıklı olarak Çin ve Rusya'da üretilirken, silikonu işleme sürecinde Japon kimya firmaları, çip tasarım sürecinde, ağırlıklı olarak İngiltere merkezli (ancak Japon Softbank şirketine ait) Arm Group'un işlemci mimarisi kullanılıyor. Arm'ın tasarım mimarisini kullanarak kendi çiplerini geliştiren şirketlerin (Nvidia, AMD, Samsung, Apple vd) çoğunluğu üretimi bu konuda uzmanlığı ve kapasitesi olan Tayvanlı TSMC ve Koreli Samsung'a yaptırmakta. Üretimde kullanılan ekipmanlar Hollandalı ASML ve Japon (Tokyo Electron vd.) şirketlerinden üretiliyor. Üretimi takiben çiplerin test edilmesi, birleştirilmesi ve paketlenmesi aşamalarında, bu konuda uzmanlığı bulunan başka şirketler rol alıyor. Tasarım mimarisi dahil tüm üretim süreçlerini kendi başına yapabilen yegâne şirket ise ABD'li Intel.

Dijitalleşme ve nesnelerin interneti gibi gelişmeler, çeşitli ürünlerde çip kullanımını ve kullanılan çiplerin teknolojik karmaşıklığını artırıyor. Son yıllarda elektrikli otomobillerin yaygınlaşması, giderek "akıllı" hale gelen elektronik ürünler, online iletişim ve ticaret ile artan veri merkezleri gereksinimi çip talebinin üretim ötesinde artmasını sağladı.

Pandemi döneminde tedarik zincirinde ortaya çıkan sıkıntılar ve üretim kesintileri nedeniyle manşetlere çıkan çip tedariki sıkıntısı tüketicilerin kimi ürünlere ulaşmasını engelledi. Pandemi geride kalmış olsa da çip sektöründe sipariş teslim süreleri 1 yılı geçmiş durumda. Otomobillerde sıra beklenmesinin önemli bir nedeni de bu uzun tedarik süreleri.

Arz eksikliği fiyatları artırırken, sektöre yeni yatırımları da tetikledi. Tayvan gerginliği, dünyada kullanılan çiplerin çoğunun Tayvan'da üretildiği gerçeğinden hareketle çip konusunda arz güvenliği endişelerini gündeme getirdi. Çipler, tıpkı petrol ve diğer enerji kaynakları gibi, ülkeler ve yönetimler için stratejik (ve böylece politik) bir konu haline gelmiş oldu.

2022 Şubat ayında Avrupa Komisyonu ("Avrupa Çip Yasası"), Ağustos ayında ise ABD Senatosu ("Çip ve Bilim Yasası") kendi sınırları içerisinde yapılacak çip tasarım ve üretim faaliyetlerine sırasıyla 43 milyar euro ve 50 milyar dolar düzeyinde teşvik sağlamayı taahhüt etti. Ekim ayında ise ABD Senatosu, kendi teknolojisi ile üretilen ileri teknoloji içeren karmaşık çiplerin ve üretiminde kullanılan ekipmanların Rusya ve Çin'e ihracına kısıtlama getirdi.

ABD'de teşviklerin ilk meyvesi Tayvanlı TSMC'nin Aralık ayında Arizona'da temelini attığı 12 milyar dolarlık çip fabrikası yatırımı oldu. Intel ise Almanya'da kuracağı çip üretim tesisi için federal hükümetten 6.2 milyar Euro tutarında teşvik aldı. Pandemi süresince yaşanan tedarik zinciri kesintileri ve ABD ile Çin arasındaki ekonomik mücadele, üretimin düşük maliyet saikiyle (başta Çin olmak üzere) deniz aşırı ülkelerde yaptırılmasına dayanan küresel iş bölümünün aleyhine, tekrar (tedricen) ulusal sınırlar içine çekilmesini ("Re-Shoring") gündeme getirdi.

Çip sektöründe hızla ilerleyen sürecin, 2030'a dek emtia başta olmak üzere diğer sektörlerde yapılması şartırtıcı olmayacak.

Petrol fiyatları 2023'te ne olacak? Emtia dünyasıyla ilgili herkesin aklındaki soruya ilk olarak Dünya Bankası, "2023 petrol tahmini raporu" ile cevap vermişti. Dünya Bankası'na göre, petrolün varil fiyatı 2023'te ortalama 92 dolar olacak, 2024'te ise ortalama 84 dolara düşecek...

Bu raporun ardından uluslararası emtia uzmanları birer birer tahminlerini açıklamaya başladı. Onlardan biri de dünyaca ünlü haber ajanslarına emtia yorumları hazırlayan John Kemp. İngiliz analist, "Enerji piyasası uzmanlarıyla yaptığı araştırma"ya göre yayımladığını söylediği sekizinci raporunda şu tahminlerde bulunuyor:

"Brent petrol fiyatları önümüzdeki 5 yıl 90 dolar ortalamasında seyredecek. Bu yıllık araştırmaya göre, 2022'deki 99 dolarlık fiyat düşecek, 2023'te tahmini ortalama 87

dolar olacak. 2023 tahminleri aslında kümelenmiş durumda. Araştırmaya katılanın yarısı ortalama fiyat bandının 80 ila 95 dolar arasında; yüzde 90'ından fazlası ise 70 ila 105 dolar arasında olmasını beklediklerini söyledi."

'Belirsizlik Covid salgını sonrası önemli ölçüde arttı'

"Fiyatların 2024 ile 2027 arasında da ortalama 90 dolar civarında da seyretemesi bekleniyor. Anlaşılır bir şekilde, sonraki yılların tahminleri için çok fazla dağılım var."

"Ancak tüm zaman ufuklarındaki belirsizlik, pandeminin ardından önemli ölçüde arttı ve en son ankette artmaya devam etti."

"Hem 2023-2024 için kısa vadeli tahminler hem de 2025-2027 için daha uzun vadeli tahminler, pandemiden önceki karşılaştırılabilir tahmin ufuklarından çok daha

yüksek standart sapmalarla karakterize ediliyor."

"Ukrayna'daki çatışma, Rusya'ya yönelik yaptırımlar, ABD ile Çin arasındaki rekabetin yoğunlaşması, salgında devam eden kesintiler ve iş döngüsündeki yavaşlama, tahminleri daha belirsiz hale getirmek için birleşiyor gibi görünüyor."

'2030 yılı itibarıyla 79 doları görecek'

Kemp'in bu sonuçlara 13 bin enerji uzmanının araştırmasına verdiği yanıtlardan ulaştığını da hatırlatmakta yarar var.

Yahoo'nun piyasa yazarı Ines Ferre de ünlü şirketlerin benzer tahminlerini yayınladı.

ABD'de gerileyen enflasyon emtia piyasasını destekledi

Geçen hafta Brent petrol yüzde 8,8, bakır yüzde 7,9, mısır ve şeker yüzde 3,3, altın yüzde 2,9 değer kazandı.

"Dünyanın doğalgaz ihtiyacı uzun zaman sürer"

BAE'nin başkanti Abu Dhabi'de bir araya gelen Katarlı ve Birleşik Arap Emirlikleri enerji bakanları, doğalgaza olan ihtiyacın uzun zaman devam edeceğine ve bu yönde daha fazla yatırıma ihtiyaç olduğuna dikkat çekti.

"Doğalgaz daha uzun süre orada olacak" diyen BAE'li Bakan Suhail el-Mazrouei, "Daha fazla yenilenebilir enerjiye tesis edilecekken, temel yük olacak olan doğalgaza daha fazla yatırım yapılmalı" dedi.

Bakan şöyle ekledi: "Tüm dünya, şirketlerin daha fazla gazı daha elde edilebilir ve daha az maliyetli şekilde üretmelerini sağlamalı."

Chicago Ticaret Borsası'nda mısır yüzde 3.3 artış kaydetti.

sini aştı.

Geçen hafta metallere yükseliş eğilimi hakim olurken, bakırda ralli görüldü.

Bakırın libresi, geçen hafta 4,1297 dolarla Haziran 2022'den bu yana en yüksek seviyeye taşındı. Çin'in katı Covid-19 sınırlamalarını gevşetmesiyle konut sektörüne ilişkin teşvikleri özellikle bakıra olan talebi artırdı. Böylece bakır, geçen hafta yüzde 7,9 değer kazandı.

Emtia piyasalarına da geçen hafta yükseliş eğilimi hakim oldu.

Chicago Ticaret Borsası'nda işlem gören buğdayda yatay bir seyrizlenirken, mısır yüzde 3,3, soya fasulyesi yüzde 2,4 ve pirinç yüzde 2,2, artış kaydetti.

Intercontinental Exchange'de (ICE) pamuk yüzde 3,8 ve kahve yüzde 4,2 değer kaybederken, şeker yüzde 3,3 ve kakao yüzde 1,8 yükseldi.

Doğalgazda yüzde 11 azalma tespit edildi

Geçen hafta alüminyum yüzde 12 ve çinko yüzde 9,5 artış kaydetti. Analistler, Fransa merkezli alüminyum izabe tesisi Aluminium Dunkerque'nin enerji fiyatlarının düşmesiyle üretimini tam kapasiteye çıkardığına dair haberlerin alüminyumdaki ekonomik aktiviteye ilişkin olumlu bir gelişme olarak algılandığını söyledi. Geçen hafta Brent petrol yüzde 8,8 artarken, New York Ticaret Borsası'nda işlem gören doğalgaz yüzde 11 azalış kaydetti. Brent petrol fiyatlarındaki yükselişte, dünyanın en büyük ham petrol ithalatçısı Çin'in sınırlarını uluslararası uçuşlara açması ve talepte büyüme beklentilerinin desteklenmesi etkili oldu. ABD'de doğalgaz stok ve depolamalarının artmasıyla da doğalgaz fiyatları düştü.

Davos iklim krizi protestosuna sahne oldu

Dünya Ekonomik Forumu'na (WEF) karşı olan gruplar ve iklim aktivistleri, 16-20 Ocak tarihlerinde İsviçre'nin Davos kasabasında düzenlenen WEF'i ve iklim değişikliğini protesto etti.

Davos'taki Postane Meydanı'nda düzenlenen protestolara, çok sayıda çevreci katıldı. Elleri WEF ve iklim değişikliğine yönelik farklı dillerde eleştirel pankart ile dövizler taşıyan çevreciler, bu konuda adım atmayan hükümetleri eleştirdi.

WEF'e ev sahipliği yapan İsviçre hükümeti ile organizasyonun ortaklarına da tepki gösteren çevreciler, WEF'i yalnızca ekonomik kaygılarla düzenlendiği, iklim değişikliği ve diğer önemli sorunlara çözüm önermediği gerekçesiyle eleştiriyor.

Davos zirvesini eleştiren "Strike WEF" isimli oluşumun üyesi Gianna Catrina, WEF'i, son 2 yıldır olduğu gibi bu yıl da protesto ettiklerini anlattı.

Catrina, "Biz, küresel ekonominin elitlerini protesto etmek için buradayız. Çünkü şu anda bir ekolojik kriz yaşıma-

yor ve bu da mevcut ekonomik sistem tarafından körükleniyor" dedi.

Son yüzyılda yapılanlar nedeniyle çevre krizi ve sosyal problemler yaşandığını söyleyen Catrina, ekonomik kar odaklı olmak yerine, insan ve doğanın önemsenmesi gerektiğini belirtti.

Strike WEF'in bir diğer üyesi Claudio Bernard da bugünkü protestoyu WEF ile ilgili sorunları ortaya koymak ve bu organizasyona neden karşı olduklarını göstermek için düzenlediklerini aktardı.

Bernard, "WEF, güçlü ve zengin insanlarca oluşturulmuş bir yapı. Geri kalan insanlar dışarıda kalıyor" dedi.

En zengin %1, küresel gelirin 3'te 2'sine sahip

İngiliz insanı yardım kuruluşu Oxfam, 42 trilyon dolarlık küresel gelirin dağılımıyla ilgili çarpıcı bir raporu, global ekonominin patronlarının Davos buluşmasına denk getirerek açıkladı.

Davos anketinden küresel resesyon çıktı

Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF) anketine katılan özel sektör ve kamudaki başlıca ekonomistlerin üçte ikisi bu yıl küresel resesyon yaşanacağını tahmin ediyor. WEF Başkanı Saadia Zahidi "Yüksek enflasyon, yavaş büyüme ve yüksek borç dolayısıyla büyüme geri dönüşmesi ve en savunmasız toplum kesimlerinin yaşam koşullarının iyileştirilmesi için gereken yatırımlara yönelik teşvik azalıyor" dedi.

İngiltere merkezli uluslararası insanı yardım kuruluşu Oxfam, küresel gelir dağılımıyla ilgili sarsıcı bir rapor açıkladı.

Dünya Ekonomik Forumu'nun İsviçre'nin Davos kentindeki yıllık toplantısıyla aynı zamana denk getirilen rapora göre, 2020'den bu yana oluşan 42 trilyon dolarlık yeni küresel servetin yaklaşık üçte ikisinin sahibi, dünyanın yüzde 1'lik kesimi...

Bu pay, dünya nüfusunun "en alt kesimdeki yüzde 99'unun" elde ettiği miktarın neredeyse iki katını oluşturuyor.

İşte rapordan satırbaşları:

- Milyarderlerin servetleri yüzde 2.7 milyar dolar artıyor.
- Buna karşılık, 1.7 milyar işçi, enflasyonun maaşları geçtiği ülkelerde yaşıyor.
- Milyarderlerin yarısı, doğrudan torunları için vaset vergisi olmayan ülkelere yaşıyor.
- Bu da onları mirasçılara Afrika'nın gayri safi yurtiçi hasılasından (GSYİH) 5 trilyon dolar daha fazla aktarma yolunu açıyor.
- Dünyadaki multi-milyonlulara ve milyardere uygulanacak yüzde 5'lik vergi yılda 1.7 trilyon dolar sağlayabilir. Bu da 2 milyar insanı yoksulluktan kurtarmaya yeter.

"Süperzenginlerin kükrüğü dönemi"

Oxfam International'ın İcra Direktörü Gabriela Bucher, "Sıradan insanları yemek gibi temel ihtiyaçlar için günlük fedakarlıklar yaparken,

süper zenginler en çılgın hayallerini bile aştı" dedi.

Süperzengin "kükrüyor"

İçinde bulunduğumuz on yıl için "dünyanın en zenginlerinin kükrüğü dönem" tanımlamasını yapan Bucher, "Sadece iki yıl sonra, bu on yıl milyarderler için şimdiye kadarki en iyisi olacak biçimde şekilleniyor" diye ekledi. Günümüzdeki krizin çıkış kapısı olarak süper

zenginleri ve büyük şirketleri vergilendirme önerisini ileri süren Bucher, görüşlerini şöyle tamamladı: "En zenginler için yapılan vergi indirimlerinin, zenginliklerinin bir şekilde diğer herkese 'damlaması' ile sonuçlandığı şeklindeki kullanışlı efsaneyi yıkmamızın vakti geldi. Süper zenginler için kırk yıllık vergi indirimleri, yükselen bir dalganın tüm gemileri kaldırmadığını, sadece süperyatları kaldırdığını gösterdi."

DEVA lideri Babacan, Davos'a gidiyor

DEVA Genel Başkanı Ali Babacan, davet üzerine Davos kasabasında düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu'na (WEF) katılacağını açıkladı. Davos'a gideceğini duyuran Babacan, "Bir davet vardı. Dün itibarıyla karar verdim.

Buradan da doğru Davos'a inşallah" dedi.

Programın detaylarını ve katılımcılarını gördüklerini ve gitme kararı aldıklarını belirten Babacan, "20 ülkede cumhurbaşkanı bir o kadar başbakan katılıyor,

Avrupa Birliği Komisyon Başkanı orada. Yedi kıttadan ciddi bir katılım var. Çok sayıda görüşme talebi de geliyordu. Hem gittiğimizde ikili görüşmeler yaparız hem de ben oturumları takip etmeyi seviyorum" ifadelerini kaydetti.

Japonya'dan Tayvan için "yeni Ukrayna olabilir" uyarısı

Japonya Başbakanı Fumio Kishida, isim vermeden Çin'in Tayvan üzerinde uyguladığı baskıya dikkat çekerek, batılı ülkelere "Doğu Asya'nın Ukraynası olabilir" uyarısı yaptı.

7 ülkeleri liderlerine çağrı yapan Japonya Başbakanı Fumio Kishida, "Yarın bir gün Asya'nın doğusu Ukrayna olabilir" dedi ve ekledi: "Japonya'nın etrafındaki mevcut durum, Doğu Çin ve Güney Çin Denizi'ndeki statükonun değiştirilme çabalarından dolayı gittikçe sertleşiyor."

Geçtiğimiz Ağustos, Çin'in Tayvan tatbikatı çerçevesinde fırlatıldığı füze, Japon denizlerini düşmüştü. Öte yandan Belarus Savunma

Bakanlığı, Rusya ile ortak askeri uçuş tatbikatının başladığını duyurdu. Bakanlık, Belarus Silahlı Kuvvetleri ile Rusya Silahlı Kuvvetleri birimlerinin ortak uçuş taktik tatbikatının dün başladığını bildirdi.

Rusya tarafından hava ve uzay kuvvetlerinden bir oluşumun tatbikata katıldığı kaydedilen açıklamada, "Tatbikatın temel amacı muharebe eğitim görevinin ortak performansında operasyonel uyumluluğu sağlamak"

ifadesi kullanıldı.

Havadan keşif, sınır boyunca hava sahasında ortak devriye, birlikler için hava desteği, taktik hava indirme birliklerinin intikali, yaralı tahliyesi ve yük teslimi konularına yönelik tatbikat yapıldığı bildirilen açıklamada, Belarus Hava Kuvvetleri'nin bütün üsleri ve poligonlarının kullanıldığı tatbikatta, Belarus hava savunma sistemleri birliğinin görev yaptığı aktarıldı.

Rus lider Vladimir Putin ve Belarus lideri Aleksandr Luka-

şenko, iki ülke sınırlarında gerilimin artması gerekçesiyle ekim ayında iki ülkenin askeri birliklerinden oluşan ortak bölgesel güç oluşturmuştu. Belarus Savunma Bakanlığı, 6 Ocak'ta Rusya-Belarus ortak bölgesel gücünün savunma görevine hazır olduğunu açıklamış, gelecekte ortak bölgesel askeri birliklerin mükemmelleştirilmesine yönelik çalışmaların süreceğini duyurmuştu.

Tatbikat 1 Şubat'a kadar devam edecek.

'Azerbaycan'ın şimdiki hedefi yenilenebilir enerji'

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, ülkesinin yaklaşık 200 gigavatlık yenilenebilir enerji potansiyeline sahip olduğunu belirterek, "Petrol ve gaz sektörüne büyük yatırımlar çektik. Şimdi hedefimiz yenilenebilir enerji. Büyük planlarımız var ve bu işleri başarmamızdan eminim" dedi.

Aliyev, Birleşik Arap Emirlikleri'nin başkenti Abu Dabi'de düzenlenen Sürdürülebilirlik Haftası'nın açılış töreninde yaptığı konuşmada, yenilenebilir enerji kaynaklarının önemine değindi.

Aliyev, iki yıl önce ortaklarıyla birlikte Güney Gaz Koridoru Projesi'ni tamamladıklarını ve Azerbaycan'dan Güney Avrupa'ya 3 bin 500 kilometre uzun-

luğunda doğalgaz boru hattı inşa ettiklerini söyledi.

Azerbaycan'ın doğalgaz ihracatının arttığına dikkati çeken Aliyev, şöyle konuştu: "2021'de 19 milyar metreküp doğal gaz ihraç ettik. Bu yıl bu rakam 24 milyar metreküpe ulaşacak ve artmaya devam edecek. Yenilenebilir enerji potansiyelimiz ise şöyledir: Karada 27 gigavat rüzgar ve güneş, Hazar Denizi'nin Azerbaycan kesiminde 157 gigavat rüzgar enerjisi potansiyeli var. Yani yaklaşık 200 gigavatlık yenilenebilir enerji potansiyelimiz var. Bize ihracat güzergahları gerekiyor. Tüm bu projeleri adım adım hayata geçiriyoruz."

Bertan KAYA

Dijital dönüşümden nasıl fayda sağlanır?

Dijital dönüşüm iş dünyasının yeni oyun alanı. Her ölçekten şirketin, özellikle de kurumsallaşmasını tamamlamış olan büyük ölçekli şirketlerin ana gündem maddesi. Son dört senedir, özellikle de Covid'in de hızlandırması ile şirket gündemlerinde bir numaralı madde haline geldi. Amaç ne? Amaç mavi yaka işlerde endüstriyel otomasyon, beyaz yaka işlerde ise akıllı otomasyon (Intelligent Automation) veya diğer bir ifade ile hiper otomasyon ile iş süreçlerini hiçbir insan müdahalesi olmadan veya çok az insan müdahalesi ile sonucuna ulaşmaktır.

Sonuç olarak, bu otomasyonlar süreç hızını artırır, maliyetleri düşürür, uyumu ve kaliteyi geliştirir, süreç esnekliğini artırır ve daha iyi karar vermeyi sağlar. Bu sayede de önce müşteri ve çalışan memnuniyetini, sonra da gelir ve kârı artırır.

Dijital dönüşüm dediğimiz konunun teknik yönü basitçe bu. Tabii bu otomasyonlar kapsamında başta yapay zeka ve makine öğrenmesi de dahil, robotik süreç otomasyonu, veri yönetim platformları, nesnelerin interneti, duygu analizi, veri görselleştirme, görüntü ve video analizi, biyometrik, akıllı chatbotlar, akıllı iş akışları, low-code ve no-code platformlar ve diğer pek çok teknoloji yer alıyor. Bunlar son derece yeni teknolojiler ve farklı kombinasyonlar ile dijital dönüşüm çabaları içinde kullanılıyor.

İş stratejiniz ne olursa olsun, dijital dönüşüm sizi destekler

Günümüzde hızlı büyüyen bir pazarda, hızlı büyüyen bir şirket olmak için iki ana stratejiden birini tercih etmeniz gerekiyor. Birincisi, verimliliği ve ölçeği yakalayarak, fiyat düşürerek, sonrasında ortaya çıkan talebi karşılamak için yatırımlar ile ölçek ekonomisini yeniden büyüterek, pazardan daha büyük pay almak.

Sürekli büyümek ve rakipleri bu şekilde oyun dışında bırakmak. Yani hacme oynamak. Diğer strateji ise sürekli inovasyon yapmak, rakiplerin kısa vadede taklit edemeyeceği yeni ürün veya hizmetleri hızla pazara sunmak, hatta daha iyisi, yeni pazarları bizzat oluşturmak. İlkinde verimlilik, ikincisinde ise yenilik ön planda... İşte her iki iş modeli açısından da iş süreçleri ve organizasyonu dijitalleştirmek önem arz ediyor. İlkinde konu ekonomiklik, verimlilik ve etkililik sağlamak, ikincisinde ise iyi fikirlerden inovasyona, oradan da yeni iş modellerine, yeni ürün ve hizmetlere ve yeni pazarlara hızlı şekilde ulaşmak. Dijital dönüşüm burada tercih edilen strateji ne olursa olsun, maliyet, verimlilik, hız, çeviklik, etkililik ve performans sağlayan otomasyon ve teknolojiler ile stratejinizi destekliyor.

Dijital dönüşüm sadece teknoloji odaklı bir iş değil

Ancak dijital dönüşüm dediğimiz konu sadece işin teknoloji boyutundan ibaret değil. Dijital dönüşümün, teknoloji dışında kalan pek çok boyutu da var. İnsanların ve kurum kültürünün dijital dönüşüme hazırlanması, geleceğin iş becerilerine sahip, öğrenen bir örgüt oluşturulması, iş süreçlerinin dijitalleştirilmeden önce iyileştirilmesi ya da yeniden tasarlanması, örgüt yapısının ve iş gücü çalışma koşullarının dijital iş modellerine uygun hale getirilmesi, etkin bir veri yönetiminin oluşturulması, yönetim ve liderlik kapasitesinin geliştirilmesi gibi boyutlar da en az teknoloji kadar önemli.

Dijital dönüşümden fayda sağlamanın ilk yolu bu işi sadece bir yazılım veya yapay zeka işi gibi görmeyi bırakmak. İkincisi, iyi bir dijital dönüşüm stratejisi oluşturmadan yola çıkılmaması. Bugün ülkemizde yapılan en büyük hata, bu işe analiz ve strateji oluşturmadan, yazılım yatırımları ile başlanması. Bu işin teknoloji, insan, süreç, veri, kültür, organizasyon, liderlik gibi boyutları değerlendirip, güçlü bir plan ve dengeli bir bütçe ile bu işe başlamak gerekiyor.

AOSB sanayicilere 3 yılda 100 milyon liralık kaynak sağlandı

Sürdürülebilir sanayi ekosistemini oluşturduk

AOSB Bölge Müdürü Ersin Akpınar, “Bölgemizde yılda yaklaşık 2 milyar kilovat saat elektrik tüketiyoruz. Bu Adana’nın yüzde 25’ine tekabül eder. Yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırıma önem veren bölgemiz” dedi.

Üniversite, sanayi iş birliğinde Türkiye’ye örnek olan projeleri hayata geçiren ve bölgedeki sanayi kuruluşlarına ulusal ve uluslararası kaynaklardan yararlanma başta olmak üzere birçok konuda bedelsiz hizmet veren Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi’ndeki (AOSB) sanayicilere, 3 yılda 100 milyon lira tutarında kaynak sağlandı.

Kaynakları doğru kullanmak zorundayız

AOSB Bölge Müdürü Ersin Akpınar, sanayi kuruluşlarının bir araya faaliyet gösterdiği organize sanayi bölgelerinin kaynakların doğru ve verimli kullanımını açısından stratejik öneme sahip olduğunu belirtti. Ersin Akpınar, “Biz zengin bir ülke değiliz ve bu nedenle kaynaklarımızı doğru kullanmak zorundayız. Bu açıdan bakıldığında, sadece üretim yeri veren değil, ekosistemi güçlendirmeye çalışacak paydaşların bir araya geldiği kuruluşlar olan OSB’lerin önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgemiz de bu kaynakları doğru kullanabilen bölgeler arasında yer almaktadır” dedi.

Kullanma suyundan atık suya, sağlık hizmetlerinden itfaiye, temizlik ve güvenliğe kadar sanayicinin ihtiyaç duyduğu tüm hizmetleri bölge içinde temin ettiklerine vurgulayan Akpınar, “Bunları rutin hizmetler olarak sağlıyoruz. Çünkü sürdürülebilir ve kesintisiz üretim imkânlarının yanı sıra sanayi kuruluşlarına AR-GE’den proje yazımına, ÜR-GE’den kümelenme çalışmalarına kadar birçok alanda yenilikçi ve çağın gereği olan hizmetleri önemsiyoruz” diye konuştu.

AOSB olarak; sürdürülebilir

bir sanayi eko sistemini oluşturduklarını ifade eden Ersin Akpınar, şunları kaydetti: “Bölgemizde yılda yaklaşık 2 milyar kilovat saat elektrik tüketiyoruz. Bu Adana’nın yüzde 25’ine tekabül eder. Bu nedenle yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırıma önem veren bölgemiz. Ayrıca, yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapan sanayici kitlemiz var. 1 megavatlık enerji yatırımının yaklaşık 700 ile 800 bin dolar olduğunu düşünürsek toplam yatırımın bu maddede ne olduğunu daha net anlayabiliriz. Bunlar kaynağın doğru kullanılması ve çevrenin korunması için çok önemli yatırım ka-

lemidir. Biz bu konuda yatırımcıları teşvik ediyor ve gerekli altyapıyı hazırlıyoruz. Hali hazırda bölgemizde 142 megavatlık güneş enerjisi santrali (GES) yatırımını var. Ayrıca, 90 megavatlık ilave devreye alınması beklenen yatırımlar mevcut. Bunlar OSB’ler arasında da fark yaratan yatırım kalemidir.”

Özgün ve doğru projelere destek

AOSB’de faaliyet gösteren ve global pazarda yerini almak isteyen firmaların teşvik, hibe ve destek programlarından faydalanmaları için özgün ve doğru projeler üretmeleri konusunda arayüz oluşturma misyonu ile hizmet veren AOSB Proje Ofisi kanalıyla sanayi kuruluşlarının birebir ziyaret edildiğini belirten Akpınar, şöyle devam etti: “2019 yılının Ekim ayında hizmet vermeye başlayan AOSB Proje Destek Ofisi görevlilerimiz; ulusal ve uluslararası kaynaklara erişimi kolaylaştırmak ve üniversite ile sanayi iş birliğini güçlendirmek amacıyla

la sanayicilerimizi bire bir ziyaret ediyor, yönlendiriyor. Hatta makine parkurlarının verimliliklerini gözden geçirmek suretiyle çeşitli tavsiyelerde bulunuyor. Şu ana kadar her firmamız birkaç kez ziyaret edilmiştir.

Son üç yılda sanayicilerimize gerek ulusal ve uluslararası kaynaklardan gerekse kredi olarak 100 milyon liraya yakın tutarda kaynak transferi sağlanmıştır. Sadece 2022 yılında bölgemizde 150 akademisyen ziyareti gerçekleşmiş, bunlardan 30 tanesi sanayicilerimiz ile AR-GE çalışması yapmaya başlamıştır. Bu kapsamda gerek TÜBİTAK’ın gerek KOSGEB’in projeleri takip edilerek, eşleştirmeler gerçekleştirilmiş ve projeleri takip edilerek başarıya ulaşmaları noktasında işbirliği teşvik edilmiştir.”

AOSB Bölge Müdürü Ersin Akpınar, amaçlarının üretim yapan, istihdam sağlayan ve ihracatla ülke ekonomisine değer katan sanayicilerinin “Daha Güçlü Türkiye” hedeflerine destek vermek olduğunu sözlerine ekledi.

Astor Enerji’nin halka arzına rekor talep

Astor Enerji, rekor bir katılımla halka arz edildi. Pay başına 12,50 TL fiyatla talep toplayan şirketin 2,63 milyar TL büyüklüğündeki halka arzına 34,5 kat talep geldi. Halka arzda yurt içi bireysel yatırımcılara tahsis edilen payların 60,9 katı, şirket çalışanlarına tahsis edilen payların 1,03 katı, yurt içi kurumsal yatırımcılara tahsis edilen payların 22,3 katı, yurt dışı kurumsal yatırımcılara tahsis edilen payların ise 5,8 katı talep geldi.

bak, “2022 yılı global ölçekteki enflasyonist baskı nedeniyle pek çok sektör için zorlu geçerken, Sipay olarak böyle bir dönemde işlem hacmimizi 7, işlem adedimizi 5, üye iş yeri sayımızı ise 4 kat artırmaktan dolayı gururluyuz. Söz konusu dönemde 32 yeni iş ortaklığına imza atarken, aylık 2 milyar TL’yi geçen ciro hacmine ulaştık” dedi.

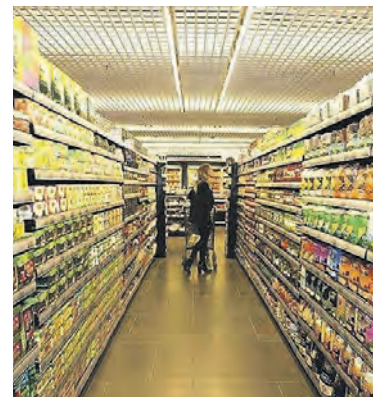
Toptancılar ve şekerçilerden fiyat sabitleme kararı

Zincir marketlerin fiyat sabitleme kararı sonrası dikkatler diğer sektörlerle çevrildi. Son olarak İSTOÇ ve pancar üreticileri de fiyat sabitledi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati’nin çağrısından ardından fiyat sabitleyen sektörlerin sayısı artarak devam ediyor. 42 meslek grubunun faaliyet gösterdiği İSTOÇ ve 33 şeker fabrikasının bulunduğu PANŞEK de sabit fiyat uygulaması başlattıklarını söyledi.

İstoç İş Adamları Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (İSTOÇDER) Başkanı Ahmet Acar, şubat sonuna kadar toptancıların fiyatlarını sabitleyeceklerini açıkladı. Acar, İstoç’un İstanbul ticaretinin kalbinin attığı yer olduğunu belirterek, kentin ihracatının 3’te birinin burada gerçekleştiğini kaydetti. Hirdavat, züccaciye, otomotiv ve kırtasiye olmak üzere 42 meslek grubunun burada faaliyet gösterdiğini aktaran Acar, şu açıklamalarda bulundu:

“Bu sektörlerin hepsinin Türkiye için katma değeri oldukça fazla. İSTOÇ Avrupa’nın ve bölgesinin ikinci en büyük ticaret merkezi unvanını taşıyor. Doğrudan 100 bin kişiye istihdam yaratan mer-

kezimiz, dolaylı yoldan da 400 bin kişiye istihdam oluşturuyor. Topatan ticaretin ağırlıklı olduğu İSTOÇDER olarak yılbaşı öncesinde yer alan fiyatlarımızı şubat sonuna kadar devam ettirme kararı aldık.”

Stok ve arz talep dengesi olumlu

Pancar Şekeri Üreticileri Derneği (PANŞEK) ise 1 Eylül’e kadar şekerin fabrika çıkış fiyatında “sabit fiyat” uygulaması başlattıklarını duyurdu. Dernekten yapılan yazılı açıklamada, Türkiye’de 15’i kamu, 12’si özel, 6’sı kooperatif olmak üzere 33 şeker fabrikasının bulun-

duğu, bu fabrikalarda 2022/2023 üretim döneminde 2,6 milyon ton pancar şekeri üretiminin gerçekleşeceği, bu üretimin ülke ihtiyacını karşılayacak düzeyde olduğu ifade edildi. İçinde bulunulan pazarlama yılında stok planlama ile arz ve talep dengesine yönelik gelişmelerin olumlu olduğuna vurgu yapılan açıklamada şunlar kaydedildi:

“İçinde bulunduğumuz pazarlama yılında gerçekleştirdiğimiz şeker üretim rakamları ve arz istikrarını sağlamak amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığımızca sektörde oluşturulan koordinasyon mekanizması sayesinde dünya şeker piyasalarında olası dalgalanmalara karşı herhangi bir risk ihtimali kalmamıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde şeker üreticileri olarak, 1 Eylül’e kadar şeker fabrika çıkış fiyatlarında, halihazırdaki fiyatları esas alarak sabit fiyat uygulaması başlatacağımızı, sabit fiyat uygulamasının uzun süredir istikrarlı bir şekilde seyreden perakende fiyatlarına da olumlu yansıyacağını düşünüyoruz.”

daha güçlü,
daha özgün,

DÜNYA

objektif
ve tarafsız
habercilik

abone
olun!

Detaylı bilgi için:
0212 285 10 12-14
Dahili: 1155 / 1157
www.dunyastore.com

134 adet

Plastik atıklar
134 deniz canlısı
türü için tehdit
oluşturuyor.

DÜNYA

sürdürülebilirlik

Hazırlayan: Başak Nur GÖKÇAM

17 Ocak 2023 • SALI

Akdeniz'e kişi başına yılda bir kg plastik karıştırıyoruz

Üsküdar Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Çevre Sağlığı Programı Öğretim Üyesi Dr. Ahmet Adiller, plastik maddelerin çevreye ve canlı sağlığına zararlarına vurgu yaptı. Dr. Adiller, Akdeniz'e kişi başına yılda bir kg plastik karıştığını ifade ederek, sorunun önemine dikkat çekti.

Plastiklerin ham maddesinin doğalgaz ya da petrol gibi fosil yakıtlar olduğunu söyleyen Üsküdar Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Çevre Sağlığı Programı Öğretim Üyesi Dr. Ahmet Adiller, özellikle 1950'li yıllardan itibaren plastiğin çok daha yaygın bir şekilde üretilerek kullanıldığını belirtti. Yapılan araştırmalara göre 1950 ila 2017 yılları arasında yaklaşık olarak 9.2 milyar ton plastik üretildiğinin tahmin edildiği bilgisini paylaşan Dr. Adiller, "Üretilen bu miktarın yarısı 2004 ila 2017 yılları arasında imal edilmiş. 2020 yılında üreti-

len plastik miktarı ise 400 milyon ton" dedi.

Plastik maddelerin büyük kısmı kurşun içeriyor

Son yıllarda mikroplastikler ve plastiklerin gıda maddelerine olan geçişi üzerine odaklanan çalışmaların, uzun yıllar hijyen sağlamak için kullanılan plastik ambalaj malzemeleri içerikleri ve parçalanmalarıyla insan ve canlı vücudunda biriktiğini belirten Dr. Adiller, bu durumun çevresel koşulları da olumsuz etkilediğinin altını çizerek şöyle devam etti: "Plastik maddelerin büyük bir kısmı BPA, kurşun, bakır, kadmi-

yum gibi oldukça zararlı maddelerle içerebiliyor. Bunların doğaya karışmasıyla canlıların büyük bir kısmı bunlara maruz kalıyor."

Pasifik okyanusunda 1.6 milyon kilometrekarelik çöp adası var

Doğaya kontrolsüz şekilde atılan atıkların, suya ve toprağa karışarak çevrede büyük bir kirliliğe sebep olduğuna dikkat çeken Dr. Adiller, pasifik okyanusunda yaklaşık 80 milyon ton plastik atığın oluşturduğu 1.6 milyon kilometrekarelik çöp adasının bulunduğunu belirterek, "Yani ülkemiz yüzölçümünün 2 katın-

dan daha büyük" ifadelerinde bulundu.

Plastik ürünlerin vücudumuza girdiğinde genellikle metabolik faaliyetler sonucunda parçalanmadığından dolayı doku ve organlarda birikebildiğini belirten Dr. Ahmet Adiller, "Son dönemde yapılan çalışmalar pek çok canlı dokuda hatta kanda bile mikroplastik birikiminin olduğunu gösteriyor. Plastik ürünlerin bir kısmında var olan kimyasalların kanserojen ve endokrin bozucu etkileri göz önünde bulundurulduğunda bu birikim pek çok organ ve sistemin çalışmasını olumsuz etkiliyor" dedi.

Plastik geri dönüşüm çözümü değil

Türkiye de dahil olmak üzere birçok ülkede ambalaj malzemelerinin kontrolüne ilişkin düzenlemelerin yeterli etkiyi göstere-

mediğini söyleyen Dr. Adiller, plastik geri dönüşümünün çözüm olmadığına dikkat çekti ve sözlerini şu şekilde sürdürdü: "Pek çok plastik malzeme geri dönüştürülemez. Geri dönüştürülebilirler ise bir ya da en fazla iki kez geri dönüşüm süreciyle hammadde olarak kullanılabilir. Bu ürünlerin kullanımının yasaklanması da günümüz ihtiyaçları göz önünde bulundurulduğunda kısa vadede mümkün değil."

Türkiye'de yıllık kişi başına ortalama plastik tüketiminin 1995 yılında 14 kg, 1999 yılında 30 kg iken günümüzde 75 kg civarında olduğu bilgisini veren Dr. Adiller, "Ayrıca yapılan araştırmalar yıllık kişi başına bir kg plastiğin Akdeniz'e karıştığını gösteriyor. Bu yüzden küçük değişiklikler bile büyük etkiler yapabilir" dedi. Plastik poşet kullanımının ola-

Dr. Ahmet Adiller

bildikince azaltılması ve bez poşetle alışveriş yapılmasının gerektiğini söyleyen Dr. Adiller, "Bunun dışında alacağımız herhangi bir ürünün ahşap ya da metal alternatifi varsa onu tercih etmeliyiz. Evlerimizde gıda depolama amaçlı kullandığımız streç film, buzdolabı poşeti ya da plastik saklama kapları yerine cam saklama kapları tercih edebiliriz. Pek çok çalışma; plastik ambalaj malzemelerinin gıda maddelerine plastik geçişine sebep olduğunu gösteriyor. Bu sayede hem sağlığımız hem de doğa için faydalı bir şey yapmış oluruz" ifadelerini kullandı.

Eksim Enerji yenilenebilir enerji yatırımlarını sürdürecektir

Eksim Holding'in yüzde 100 yenilenebilir enerji şirketi Eksim Enerji, yenilenebilir enerji üretiminde rüzgâr ve güneş enerjisi odaklı yatırımlarıyla büyümeyi sürdürüyor. Bu kapsamda geçen yıl Türkiye'de rüzgâr enerjisinden elde edilen toplam elektriğin yüzde 4'ünü Eksim Enerji'nin ürettiğini ifade eden şirket yetkilileri, 2025 yılına kadar hayata geçirilecek yeni yatırımlarla şirketin sektördeki konumunun daha da güçleneceğini belirttiler.

Rüzgâr yatırımı çalışmalarımıza devam edeceğiz

İki yıl içinde devreye alacağı yeni yatırımlarıyla çatıya daha da yükseltmeyi amaçlayan şirketin konuya ilişkin yaptığı açıklamada, "2023-2025

yılları arasında 460 MW ilave rüzgâr yatırımı çalışmalarımıza devam edeceğiz. 2025 yılına kadar hayata geçireceğimiz yatırımlarla sektördeki konumumuzu daha da güçlendireceğiz. Tüm bunlarla birlikte yurt dışında yeni projeler geliştirilmesiyle ilgili çalışmalarımıza aralıksız devam ediyoruz" ifadelerine yer verildi.

2022'de rüzgâr enerjisi alanında geçmişe oranla ortalamanın üzerinde bir rüzgâr yılının yaşandığı Türkiye'de, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) sayesinde kapasitesini artırdığını belirten şirket, son yıllarda yapılan YEKA ihaleleri ve mevcut santrallerle sağlanan ilave kapasite tahsisleri sayesinde de kurulu gücünü artırmayı hedefliyor.

Alibeyköy Barajı'nda sular çekiliyor

İklim değişikliğinin etkileri sonucu uzun süredir yağış alamayan İstanbul'da su seviyesi düşmeye devam ediyor. Kente su sağlayan en önemli barajlardan biri olan Alibeyköy Barajı'nda yağış azlığı nedeniyle doluluk oranı son on yılın en düşük seviyesine inerken, havzada bulunan Güzelce Kemerinin ise gün yüzüne çıktı.

Yüksekliği 29,5, uzunluğu 155 metre olan Mimar Sinan'ın eseri Güzelce Kemerinin olduğu havzada, suların tamamen çekilmesi, şehrin susuzluğunu gözler önüne serdi. Öncesinde baraj sularının alt gözlerini doldurduğu kemerin olduğu alan ise suyun çekilmesiyle otlarla бүrүndü.

Kentteki barajlarda doluluk oranı son 10 yılın aynı ay ve gününe göre en düşük ikinci doluluk oranı olarak kayıtlara geçerken, Alibeyköy Barajı'ndaki doluluk oranının ise son 10 yılın en düşük seviyesinde olduğu belirtildi. Buna göre toplam 34,14 milyon metreküp kapasitesi bulunan Alibeyköy Barajı'nda 5,98 milyon metreküp su kaldı.

"Acilen su tasarrufuna geçilmesi gerekiyor"

Haliç Üniversitesi Öğretim Görevlisi Ahmet Köse, bu yılın en önemli sorunlarının başında kuraklık ve su kıtlığı olacağını belirterek, Türkiye'de acilen su tasarrufu tedbirlerine geçilmesi gerektiğine ilişkin çağrıda bulundu.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Meteoroloji Mühendisleri Odası'nın Yayın Kurulu Başkanlığı'nı da yapan Köse, dünyada su kaynaklarının artmadığını al-

tını çizerek; küresel ısınma, iklim değişikliği, düzensiz kentleşme, çevre kirliliği ve benzeri sebeplerle temiz suya ulaşmanın daha da zor hale geldiğini söyledi.

Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nın (WWF) 2010'da yayınladığı Yaşayan Gezegen Raporuna göre 20'nci yüzyılda dünya nüfusunun üç kat, su kullanımının altı kat arttığı bilgisini paylaşan Köse, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün hazırla-

dığı kuraklık analiz verilerine göre Türkiye'nin batı ve iç kesimlerinin olağanüstü ve çok şiddetli kurak geçtiğine dikkat çekti.

100 günlük bölüm olağanüstü kurak geçti

Ahmet Köse, su yılı başlangıcı olan Ekim 2022'den bu yana en fazla yağışın olduğu ekim, kasım, aralık ve ocak ayının ilk yarısını içine alan 100 günlük bölümün olağanüstü kurak

geçtiğini vurguladı. Köse, sözlerini şu şekilde sürdürdü: "Yağışlar normale dönse bile suya olan topyekun ihtiyaçta bir miktar besledikten sonra akar-sularımız, göllerimiz ve barajlarımızın seviyesi artmaya başlayacaktır. Bu gerçekleşse bile tamamen dolması pek mümkün gözüküyor. Bu nedenle çok geç kalsak da acilen ülkemiz genelinde su tasarruf tedbirlerine geçilmesi gerekiyor."

